

Urząd Miasta Płocka
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku
Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Płocku

**REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE WSPIERANIA
RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ –
SPRAWOZDANIE ZA ROK 2017**

Płock, marzec 2018

Wstęp

Zgodnie z *ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.), zadania gminy z zakresu wspierania rodziny organizuje wyznaczony podmiot, którym może być ośrodek pomocy społecznej, a zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej starosta wykonuje za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W przypadku Płocka jest to odpowiednio Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy, m.in. „przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy”, natomiast „kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa zarządowi powiatu coroczne sprawozdanie z działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz przedstawia zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej”. Cytowana ustawa mówi również, że w terminie do 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Poniżej zostało przedstawione sprawozdanie za 2017 rok z realizacji przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej zadań w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Wspieranie rodziny

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań, mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie: konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych, pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego, organizowania dla rodzin spotkań, w formie grup wsparcia lub grup samopomocowych, mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji.

Wsparcie rodziny może odbywać się poprzez:

- przydzielenie rodzinie asystenta rodziny,
- objęcie dziecka opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego,
- objęcie rodziny pomocą rodziny wspierającej.

Asystent rodziny

Asystent rodziny to osoba, która wspiera rodzinę w jej codziennym funkcjonowaniu i pełnieniu ról społecznych, aby w przyszłości jej członkowie samodzielnie potrafili pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza te dotyczące opieki i wychowania dzieci. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania i za jej zgodą.

W 2017 roku zadania z asystentury rodziny realizowało w Płocku 6 asystentów rodziny zatrudnionych na 5 i ½ etatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. W tym okresie asystenci rodziny pracowali z 71 rodzinami, z czego z 27 rodzinami na wniosek sądu.

W ramach *Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017*, Gmina-Miasto Płock uzyskała dotację celową z budżetu Państwa w wysokości 121 800 zł, przeznaczoną na dofinansowanie do wynagrodzeń asystentów rodziny. Całkowity koszt zatrudnienia asystentów rodziny w 2017 roku wyniósł 259 685,75 zł, w tym ze środków budżetu Miasta Płocka wydano kwotę 137 885,75, a z dotacji celowej kwotę 121 800 zł.

Działania asystentów realizowane w 2017 roku przyczyniły się do poprawy sytuacji życiowej rodzin, a w szczególności do:

1) wzmocnienia roli i funkcji rodziny, w tym:

- odzyskanie władzy rodzicielskiej nad dziećmi – w przypadku 2 rodzin,
- uchylenie nadzoru kuratora sądowego – w przypadku 3 rodzin,
- zwiększenie częstotliwości i systematyczności kontaktów z dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej – w przypadku 3 rodzin,

2) rozwijania umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny, w tym:

- uzyskanie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej – w przypadku 21 rodzin;
- skompletowanie i złożenie dokumentacji w sprawie przyjęcia dziecka do szkół i przedszkoli – w przypadku 16 rodzin,
- zapisanie dziecka do świetlicy środowiskowej w celu uzyskania pomocy w nauce – w przypadku 12 rodzin,
- właściwe organizowanie dziecku czasu wolnego – w przypadku 15 rodzin,
- zaangażowanie rodziców w życie szkolne dziecka – w przypadku 37 rodzin,
- organizowanie pomocy dzieciom w nauce (korepetycje) – w przypadku 8 rodzin;

3) integracji rodziny, w tym:

- podtrzymywanie więzi rodzinnych – w przypadku 4 rodzin,

4) poprawy sytuacji bytowej, mieszkaniowej, w tym:

- podjęcie pracy przez członków rodziny – w przypadku 3 rodzin,
- systematyczne regulowanie opłat mieszkaniowych i spłaty zadłużenia – w przypadku 11 rodzin,
- poprawienie warunków mieszkaniowych (wykonanie drobnych prac remontowych, pozyskanie wyposażenia) – w przypadku 12 rodzin,
- uzyskanie mieszkania socjalnego – w przypadku 1 rodziny;

5) zdobycia umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym:

- samodzielne przygotowywanie posiłków dla dzieci – w przypadku 19 rodzin,
- dbałość o czystość i porządek w mieszkaniu – w przypadku 32 rodzin,
- racjonalne robienie zakupów żywnościowych – w przypadku 6 rodzin;

6) poprawy sytuacji zdrowotnej, w tym:

- podjęcie leczenia przewlekłej choroby – w przypadku 6 rodzin,
- większa dbałość o zdrowie dzieci, wizyty kontrolne u lekarzy, wykonanie zaległych szczepień – w przypadku 33 rodzin,
- systematyczne wykonywanie badań, szczególnie w okresie ciąży – w przypadku 2 rodzin;

7) polepszenia społecznego funkcjonowania rodzin oraz wyjścia z izolacji społecznej, z tego:

- utrzymywanie regularnych kontaktów z wychowawcą i pedagogiem szkolnym – w przypadku 27 rodzin,
- prawidłowe kontakty z pracownikami służb społecznych – w przypadku 10 rodzin;

8) zwiększenia poczucia własnej wartości i zdolności do sprawowania kontroli nad własnym życiem, w tym: udział w terapii uzależnień – w przypadku 2 rodzin.

W 2017 roku asystenci rodziny zakończyli pracę z 15 rodzinami, z czego:

- ze względu na osiągnięcie celów (pozytywnie zakończono pracę z rodziną) – 4,
- ze względu na zaprzestanie pracy (rodzina sama zrezygnowała z asystenta lub zmieniła miejsce zamieszkania) – 6,
- ze względu na brak efektów (rodzina nie realizowała wyznaczonych celów, unikała kontaktów z asystentem) – 5.

Asystenci rodziny współpracowali z kuratorami społecznymi, wychowawcami i pedagogami szkolnymi, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi. W sprawach dotyczących rodzin objętych asystenturą współpracowali również z Ośrodkiem Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Miejskim Urzędem Pracy, Urzędem Miasta Płocka, Sądem Rejonowym w Płocku III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich, Rodzinnymi Domami Dziecka, Ośrodkiem Opiekuńczo-Wychowawczym, Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, punktem konsultacyjnym prowadzonym przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej, jednostkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi: poradniami podstawowej opieki zdrowotnej oraz specjalistycznym, a w szczególności z poradniami zdrowia psychicznego, placówkami wsparcia

dziennego. Poza tym, w celu poprawienia sytuacji życiowej rodzin, na bieżąco współpracowali z Polskim Czerwonym Krzyżem, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej – Noclegownią dla Kobiet i Matek z Dziećmi, Ośrodkiem Medyczno - Psychologicznym „VIDE”, Poradnią Profilaktyczno – Konsultacyjną „MONAR”, Centrum Psychologiczno – Pastoralnym „METANOIA” oraz innymi organizacjami pozarządowymi.

Placówki wsparcia dziennego

W celu wspierania rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówka wsparcia może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych,
- specjalistycznej,
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Głównym zadaniem placówek wsparcia dziennego jest wspieranie rodziny mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań poprzez objęcie dziecka działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi. Działania podejmowane w tych placówkach mają również na celu zapobieganie niedostosowaniu społecznemu oraz przestępczości dzieci i młodzieży. Placówki wsparcia dziennego mają charakter profilaktyczny i w swojej działalności kierują się przede wszystkim dobrem dziecka i poszanowaniem jego praw.

W 2017 roku w Płocku funkcjonowały 22 placówki wsparcia dziennego, z tego 15 placówek prowadziły organizacje społeczne i parafie (świetlice miejskie, kluby profilaktyki środowiskowej i placówka w formie podwórkowej), natomiast 7 świetlic środowiskowych prowadził Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – wykaz placówek stanowi **załącznik nr 1**.

Świetlice środowiskowe, świetlice miejskie i kluby profilaktyki środowiskowej funkcjonowały prawie na każdym osiedlu miasta Płocka, a zwłaszcza na tych, które charakteryzowały się dużym ubożeniem oraz nasileniem zjawisk patologicznych.

Placówki czynne były przez cały rok, co najmniej 5 dni w tygodniu, nie mniej niż 6 godzin dziennie, z wyjątkiem Klubu Profilaktyki Środowiskowej „Nasz Krag”, który był czynny sześć dni w tygodniu po 4 godziny dziennie. Czas pracy placówek dostosowano do potrzeb i oczekiwań zarówno wychowanków, jak i rodziców. W trakcie zajęć w placówkach dzieci miały zapewniony co najmniej jeden posiłek.

Pobyt dziecka w placówce jest nieodpłatny i dobrowolny, chyba że do placówki skieruje sąd. W roku 2017 – 4 dzieci postanowieniem sądu zostało zobowiązanych do uczęszczania na zajęcia do placówek wsparcia dziennego.

Do świetlic środowiskowych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku uczęszczało 177 dzieci w wieku od 3 do 18 roku życia. Do świetlic miejskich i klubów profilaktyki środowiskowej uczęszczało łącznie 378 dzieci w wieku od 4 do 20 roku życia, placówka podwórkowa obejmowała opieką 24 dzieci.

W placówkach wsparcia dziennego prowadzonych przez MOPS zatrudnionych było 15 wychowawców. Świetlice miejskie i kluby profilaktyki środowiskowej zatrudniały 33 wychowawców na 26,5 etatach, w placówce podwórkowej – 3 osoby na umowę zlecenie. Wszyscy wychowawcy spełniali wymogi ustawowe dotyczące kwalifikacji.

Praca w świetlicach odbywała się zgodnie z zatwierdzonymi regulaminami organizacyjnymi placówek oraz rocznymi planami pracy. Dzieci uczęszczające do świetlic brały udział w zajęciach tematycznych, plastyczno - technicznych, sportowo – rekreacyjnych, relaksacyjnych, kulinarnych oraz profilaktycznych. Stałym elementem programów realizowanych w świetlicach były zabawy integracyjne. Poza pomocą edukacyjną udzielaną w świetlicach dzieci brały udział m. in. w: akcji edukacyjno-profilaktycznej „Feriowisko 2017” organizowanej przez Zespół Profilaktyki i Komunikacji Społecznej Straży Miejskiej w Płocku, zajęciach organizowanych przez Filie Książnicy Płockiej – udział w licznych zajęciach i festynach, spotkania z autorami książek Joanną Fabicką i Marcinem Szczygalskim,

„VI Wakacyjnej Przygodzie z Bezpieczeństwem” realizowanym przez Zespół Profilaktyki i Komunikacji Społecznej Straży Miejskiej w Płocku, rejsie statkiem po Wiśle ufundowanym przez Związek Miast Nadwiślańskich, wycieczkach po Płocku, zajęciach na ścianie wspinaczkowej, basenie, lodowisku i obiektach sportowych, zajęciach w ZOO, lekcjach w Muzeum Mazowieckim. Zorganizowane miały wyjścia do kina m.in. na filmy: „Balerina”, „Baranek Shaun”, „Sing”, „Misiek w Nowym Jorku”, „Jak uratować mamę”, „Gang Wiewióra”, „Mały Książę”, wyjście do Teatru Dramatycznego na spektakl pt. „Kopciuszek”. Brały udział w zajęciach plastycznych organizowanych przez Galerię Sztuki Dzieci i Młodzieży POKiS, warsztatach plastycznych i zwiedzaniu wystaw w Płockiej Galerii Sztuki, warsztatach plastycznych w markecie Leroy Merlin.

W okresie sprawozdawczym dzieci ze świetlic wraz z wychowawcami brały udział również w konkursach:

- „Zimowe igraszki – Bezpieczne ferie” - organizowanym przez Komendę Miejską Policji w Płocku,
- „Słoneczne, bezpieczne wakacje” - organizowanym przez Komendę Miejską Policji w Płocku,
- „Co żyje w Wiśle” - konkursie plastycznym organizowanym przez Miejski Ogród Zoologiczny w Płocku,
- „Warto być Polakiem w Unii Europejskiej” - konkursie zorganizowanym przez Biuro Poselskie Posła na Sejm Pana Marka Opióły – laureaci konkursu wyjechali na wycieczkę do Warszawy, podczas której zwiedzili Sejm i Palmiry.

W ramach obchodów Dnia Dziecka dzieci uczęszczające do świetlic środowiskowych miały zorganizowany piknik na terenie zielonego ogródka przy Świetlicy Środowiskowej nr 1 „Dom Marzeń”. Dzieci miały zorganizowane liczne zabawy i konkursy. Podczas pikniku dzieci w ciekawy sposób prezentowały swoją placówkę. Dzięki wsparciu sponsorów dzieci otrzymały słodczyce i małe upominki.

W 2017 roku po raz kolejny świetlice środowiskowe przystąpiły do ogólnopolskiej kampanii „ZACHOWAJ TRZEŻWY UMYŚŁ”. W ramach kampanii w placówkach przeprowadzone zostały zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień.

W okresie od 17.08.2017 r. do 26.08.2017 r. dzieci uczęszczające do świetlic środowiskowych wypoczywały w nadmorskiej miejscowości Łazy w Ośrodku Wypoczynkowym „Bryza” położonym przy ul. Wąskiej 2. Organizatorem kolonii było biuro Poltur Polska Sp. z o. o. z Zielonej Góry. Dzieci zakwaterowane były w budynku murowanym, w pokojach trzyosobowych z pełnym węzłem sanitarnym. Na terenie ośrodka znajdowały się boiska sportowe, plac zabaw, miejsce na ognisko.

Podczas letniego wypoczynku, poza korzystaniem z kąpieli morskich, realizowano program rekreacyjno – sportowy m.in. zajęcia sportowe, plastyczne, dyskoteki, ogniska z pieczeniem kiełbasek. Tradycyjnie zorganizowane były Kolonijne Igrzyska Sportowe, wybory Miss Syrenek i Mistra Piratów. Uczestnicy kolonii mieli również zorganizowane dwie wycieczki autokarowe – do Międzyzdrojów i Gąsek oraz Kołobrzegu. Wzięli udział w rejsie statkiem „Monika” po morzu, a także pływali i bawili się w Aquaparku „Millenium”. W trakcie trwania kolonii został zrealizowany program profilaktyczny, który swoim zakresem obejmował tematykę: rozpoznawanie i nazywanie uczuć, umiejętności radzenia sobie ze stresem, budowanie poczucia własnej wartości, kształtowanie umiejętności prawidłowego komunikowania się, środki uzależniające – zagrożenia, różnice pomiędzy nawykami a potrzebami. Z młodszymi dziećmi psycholog realizował program profilaktyczny „Kraina Stumilowego Lasu”, a ze starszymi dziećmi program „Sport – TAK, Nałóg – Nie”. Zadania, jak i prowadzone zajęcia socjoterapeutyczne wplątane były w codzienny program dnia tak, by tworzyć spójną całość z ramowym planem dnia i tematyką morską. Poza tym codziennie realizowany był również program o bezpieczeństwie „Ja i Ty – Zawsze Bezpieczni”.

W 2017 roku placówki współpracowały z Radami Osiedla, Filiami Bibliotecznymi Książnicy Płockiej, Strażą Miejską, Płocką Galerią Sztuki, Państwową Wyższą Szkołą Zawodową oraz organizacjami pozarządowymi. Na bieżąco współpracowano z pedagogami szkolnymi, wychowawcami klas, pracownikami socjalnymi oraz rodzicami dzieci uczęszczającymi do świetlic.

W 2017 roku w ramach współpracy z uczelniami wyższymi w placówkach wsparcia dziennego realizowane były praktyki zawodowe dla studentów.

W 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na działalność świetlic wydatkował środki z budżetu Miasta Płocka w wysokości 911 065,74 zł.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej narzuciła standardy, szczególnie w zakresie warunków higieniczno-sanitarnych oraz warunków bezpieczeństwa pożarowego w budynkach, w których mieszczą się placówki wsparcia dziennego oraz najbliższym otoczeniu. W 2017 roku placówki wyposażono w meble oraz sprzęt AGD, który uległ zużyciu w wyniku codziennego użytkowania. Obecne warunki i zaplecze techniczne w świetlicach środowiskowych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku pozwalają na realizację zadań ustawowych oraz czynią zadość uwarunkowaniom w zakresie bezpieczeństwa dzieci.

W świetlicach miejskich i klubach profilaktyki środowiskowej prowadzonych przez organizacje pozarządowe i parafie, w trakcie roku szkolnego dominowały zajęcia korekcyjno-kompensacyjne dla dzieci z problemami w nauce oraz pomoc w odrabianiu lekcji. Ponadto w placówkach realizowane były programy oraz treści profilaktyczne i socjoterapeutyczne, przy których część placówek korzystała w miarę potrzeb z pomocy specjalistów, tj. psychologa i profilaktyka uzależnień zatrudnianych przez organizatorów w ramach umów cywilno-prawnych. W ramach bieżącej działalności placówek wychowawcy prowadzili zajęcia integracyjno - rozwojowe, plastyczne, teatralne, muzyczno-wokalne, taneczne, sportowe, komputerowe, kulinarne.

Uczestnicy świetlic miejskich i klubów profilaktyki środowiskowej korzystali również z lekcji dydaktycznych w Miejskim Ogrodzie Zoologicznym, Bibliotece Muzycznej, filiach Książnicy Płockiej i brali udział, m.in. w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Organizowane były także spotkania z przedstawicielami Policji i Straży Miejskiej oraz ratownikami Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego poświęcone w szczególności bezpiecznemu wypoczynkowi. W ramach współpracy pomiędzy placówkami organizowane były wspólne imprezy integracyjne, oraz rozgrywki i turnieje sportowe. W ramach obchodów świąt i uroczystości organizowane były, m.in. zabawy walentynkowe, Śniadania Wielkanocne, spotkania z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka, Dnia Kobiet, Dnia Matki i Dnia Ojca, Andrzejkki, Mikołajki, spotkania opłatkowe, zabawy sylwestrowe.

Dla podopiecznych ww. placówek organizowane były również wyjścia do kin, Teatru Dramatycznego, Muzeum Mazowieckiego, Ogródka Jordanowskiego, kręgielni, pizzerii, KFC, Mc Donald's, na kąpielisko „Sobótka”, pływalnie miejskie, lodowiska. Przy korzystnej pogodzie odbywały się spacery ulicami miasta, zwiedzanie płockich zabytków, rajdy piesze i rowerowe, gry i zabawy na powietrzu.

Część uczestników świetlic miejskich i klubów profilaktyki środowiskowej w roku 2017 skorzystała również z bezpłatnego wypoczynku w ramach organizowanych przez Urząd Miasta Płocka zimowisk w miejscowości Hadle Szklarskie i kolonii letnich w Dźwirzynie.

W 2017 roku na działalność świetlic miejskich, klubów profilaktyki środowiskowej i placówki podwórkowej z budżetu Miasta Płocka zostały przekazane podmiotom prowadzącym dotacje celowe ze środków własnych budżetu Miasta Płocka w łącznej wysokości 1 732 337,24 zł, w tym 974 337,24 zł pochodziło ze środków przeznaczonych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (kluby profilaktyki środowiskowej i placówka podwórkowa).

Płock jest jednym z niewielu miast, które mają tak dobrze rozwiniętą sieć placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, prowadzonych zarówno przez podmioty publiczne jak i niepubliczne. Najpilniejsze potrzeby w tym zakresie zostały zaspokojone. Najwięcej placówek znajduje się w centrum miasta, niemniej jednak w pozostałych rejonach miasta funkcjonują również tego rodzaju placówki.

Rodziny wspierające

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej daje możliwość wsparcia rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez wprowadzenie rodziny wspierającej. Rodzina wspierająca we współpracy z asystentem rodziny, pomaga rodzinie w opiece i wychowaniu dziecka, w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Taka forma wsparcia daje możliwość dzielenia się doświadczeniem i umiejętnościami radzenia sobie z problemami. Funkcję rodziny wspierającej mogą pełnić osoby z najbliższego otoczenia np. sąsiedzi, rodziny zaprzyjaźnione, dalsza rodzina.

Z uwagi na brak zainteresowania osób z otoczenia rodzin w 2017 roku nie korzystano z takiej formy wsparcia.

Gminny program wspierania rodziny

W oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej został również opracowany „Gminny program wspierania rodziny w Płocku na lata 2017 – 2019”, który został przyjęty przez Radę Miasta Płocka uchwałą Nr 629/XXXVI/2017 z dnia 26 września 2017 roku. Program określa zarówno działania ukierunkowane na wspieranie rodzin, jak i działania profilaktyczne oraz upowszechniające działania prorodzinne. Odbiorcami Programu są rodziny mieszkające w mieście Płocku, a w szczególności rodziny borykające się z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi oraz innymi problemami społecznymi. W załączniku nr 2 do niniejszego sprawozdania została przedstawiona informacja z realizacji celów i zadań Programu w 2017 roku.

Pieczą zastępczą

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

System pieczy zastępczej funkcjonuje w dwóch formach: rodzinnej i instytucjonalnej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- spokrewniona, którą stanowią wstępni (dziadkowie) lub rodzeństwo dziecka,
- niezawodowa, którą stanowią osoby niebędące wstępnymi ani rodzeństwem dziecka,
- zawodowa, w tym: zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,

2) rodzinny dom dziecka.

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, mogą być wspierane przez rodziny pomocowe.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego dziecka w wysokości nie niższej niż:

- 660 zł miesięcznie - w przypadku rodziny zastępczej spokrewnionej,
- 1 000 zł miesięcznie - w przypadku rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej lub rodzinnego domu dziecka.

W 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą 142 rodziny zastępcze, w których przebywało 212 dzieci, w tym:

- 105 rodzin spokrewnionych, w których przebywało 140 dzieci,
- 28 rodziny niezawodowe, w których przebywało 40 dzieci,
- 9 zawodowych rodzin zastępczych, w których przebywało 32 dzieci.

Zgodnie z postanowieniami Sądu w 2017 roku utworzono 14 nowych rodzin zastępczych, w których umieszczono 22 dzieci.

Dwoje dzieci przebywało w rodzinie pomocowej, która przejmuje opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki przez rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka.

W zakresie realizacji zadań na bieżąco współpracowano z osobami, instytucjami i organizacjami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny między innymi takimi jak: pracownicy socjalni, asystenci rodziny, koordynatorzy, kuratorzy sądowi, Policja, Sąd Rejonowy, Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej, powiatowe centra pomocy rodzinie, szkoły, przedszkola, Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy, służba zdrowia.

Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków

Podobnie jak w latach ubiegłych, priorytetem w odniesieniu do usamodzielnianych wychowanków było podejmowanie przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej działań zmierzających do ich życiowego usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem.

57 wychowankom, którzy opuścili rodziny zastępcze udzielono pomocy w następującej formie:

- zasiłku z tytułu kontynuowania nauki – 53 osobom,
- zasiłku na usamodzielnienie – 8 osobom,
- zasiłku na zagospodarowanie – 9 osobom,
- wyłącznie w postaci pracy socjalnej – 5 osobom.

Pomocy w usamodzielnieniu udzielono również 34 wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych oraz zakładów poprawczych w postaci:

- zasiłku z tytułu kontynuowania nauki – 28 osobom,
- zasiłku na usamodzielnienie – 7 osobom,
- zasiłku na zagospodarowanie - 3 osobom,
- wyłącznie w postaci pracy socjalnej – 4 osobom.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015r. poz 1058), kwota stanowiąca podstawę ustalenia wysokości pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, na kontynuowanie nauki i pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej od dnia 1 października 2015 roku wynosi 1 722 zł. W związku z tym 7 wychowankom z młodzieżowych ośrodków wychowawczych wypłacono świadczenia w odpowiednio wyższej wysokości.

Potrzeby w zakresie zabezpieczenia odpowiednich warunków mieszkaniowych realizowano poprzez umożliwienie pełnoletnim wychowankom opuszczającym placówki i rodziny zastępcze zamieszkania w mieszkaniach chronionych. W 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przeznaczył 1 mieszkanie chronione dla usamodzielnianych wychowanków, w którym zamieszkiwały 2 osoby. Pracownik Działu prowadził systematyczny nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem wychowanków zajmujących mieszkanie chronione.

W roku 2017 pracownicy Działu Pieczy Rodzinnej i Instytucjonalnej MOPS sporządzili analizy sytuacji pełnoletnich wychowanków pozostających w rodzinach zastępczych oraz usamodzielnianych wychowanków z rodzin i placówek, które stanowią **załącznik nr 3, nr 4 i nr 5**.

W 2017 roku pracownicy realizujący zadania w zakresie pieczy zastępczej, między innymi:

- 1) na bieżąco i w miarę potrzeb odwiedzali rodziny zastępcze i usamodzielnianych wychowanków z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz rodziców biologicznych dzieci pozostających w pieczy zastępczej;
- 2) sporządzili 97 listy wypłat dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków;
- 3) przygotowali:
 - 229 decyzji w zakresie przyznawania pomocy dla rodzin zastępczych,

- 109 decyzji w zakresie usamodzielnienia wychowanków,
- 346 decyzji w zakresie ponoszenia bądź umorzenia w całości lub części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminów płatności, rozkładania na raty lub odstępowania od ustalania opłaty za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 165 decyzji w zakresie ponoszenia bądź umorzenia w całości lub części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminów płatności, rozkładania na raty lub odstępowania od ustalania opłaty za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- wydano 299 decyzji przyznających rodzinom zastępczym prawo do dodatku wychowawczego,
- wydano 32 decyzje dotyczące dodatku do zryczałtowanej kwoty na dziecko w placówkach rodzinnych;

4) 15 dzieci umieszczono w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Płocka, w tym 4 dzieci w placówkach rodzinnych oraz 1 dziecko poza terenem Płocka;

5) 8 dzieci umieszczono w zawodowych rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.

Na bieżąco przygotowywano porozumienia w sprawie warunków pobytu i wysokości wydatków ponoszonych na opiekę i wychowanie dzieci w pieczy zastępczej.

Zgodnie z nałożonym na Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej obowiązkiem dochodzenia świadczeń alimentacyjnych od rodziców dzieci przebywających powyżej 12 miesięcy w pieczy zastępczej, w 2017 roku na bieżąco przygotowywane były pozwy i przekazywane do Sądu Rejonowego w Płocku. Pracownik Działu brał czynny udział w posiedzeniach sądu w imieniu powoda.

W 2017 roku utworzono jedną nową rodzinę zastępczą zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego i jedną rodzinę zastępczą zawodową oraz przekształcono rodzinę niezawodową w rodzinę zastępczą zawodową.

Pracownicy brali udział w posiedzeniach stałych zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Na bieżąco uczestniczyli również w posiedzeniach dotyczących oceny rodzin zastępczych organizowanych przez Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Płocku. Na bieżąco analizowano wykorzystanie środków na udzielone świadczenia i wykonanie budżetu. Pracownicy Działu uczestniczyli w szkoleniach i naradach, w celu zdobycia nowych wiadomości i umiejętności. Dwóch pracowników Działu pełniło funkcję opiekuna prawnego dla małoletnich dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W ramach sprawowanego nadzoru nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi mieszczącymi się na terenie Miasta Płocka pracownicy Działu przeprowadzili 3 kontrole problemowe i jedną kontrolę sprawdzającą.

W związku z ustawą z dnia 25 lipca 2014 roku o zmianie ustawy *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw*, od 19 września 2014 roku Gmina – Miasto Płock na podstawie art. 18 zmienionej ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* jest zobowiązana do pokrywania kosztów wyżywienia i zakwaterowania dzieci urodzonych w Płocku, których rodzice mają ograniczone prawa rodzicielskie i które postanowieniem Sądu umieszczone zostały w zakładach opiekuńczo – leczniczych, pielęgnacyjno - opiekuńczych i rehabilitacyjno - leczniczych przez okres ich tam przebywania, tj. do czasu podjęcia przez Sąd decyzji o powrocie dziecka do domu, śmierci dziecka lub osiągnięcia przez nie pełnoletności. W 2017 roku w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym Kraszewo Czubaki przebywało 2 dzieci i 1 dziecko w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym dla Dzieci Wierzbice. W 2017 roku na ten cel wydatkowano kwotę 64 541,08 zł. Ponadto pracownik Działu Pieczy Rodzinnej i Instytucjonalnej MOPS współpracował z osobami kierującymi zakładami opiekuńczo – wychowawczymi, pielęgnacyjno – opiekuńczymi oraz rehabilitacyjno – leczniczymi w zakresie oceny sytuacji dzieci pozbawionych opieki i wychowania rodziców umieszczonych w tych zakładach przez Sąd.

Wydatkowanie środków finansowych na rodzinną pieczę zastępczą w 2017 roku

W 2017 roku wydatkowano łącznie 3 397 961 zł z przeznaczeniem na wsparcie różnych form rodzinnej pieczy zastępczej. Wysokość wydatków w podziale na poszczególne formy przedstawia tabela nr 1, tabela nr 2 i tabela nr 3.

Tabela nr 1. Liczba rodzin zastępczych oraz liczba umieszczonych w nich dzieci w roku 2017 wraz z poniesionymi wydatkami.

Typ rodzin	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Wydatkowana kwota w zł (wynagrodzenia i świadczenia)
Rodziny zastępcze spokrewnione	105	140	1 002 704,00
Rodziny zastępcze niezawodowe	28	40	465 734,00
Rodziny zastępcze zawodowe	9	32	568 836,00
Rodziny pomocowe	1	2	3 702,00
Razem			2 040 976,00

Tabela nr 2. Wydatkowanie środków finansowych na dodatek wychowawczy (łącznie z kosztami obsługi) dla dzieci umieszczonych w rodzinnej formie pieczy zastępczej.

Nazwa rozdziału	Średnioroczna liczba wypłaconych świadczeń	Wydatkowana kwota w zł
Rodziny zastępcze	155	916 617,00

Tabela nr 3. Liczba usamodzielnianych wychowanków w 2017 roku wraz z poniesionymi wydatkami.

Usamodzielniani wychowankowie	Liczba osób	Wydatkowana kwota w zł (pomoc z tytułu kontynuowania nauki, pomoc na zagospodarowanie, pomoc na usamodzielnienie)
Wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze	57	276 012,00
Wychowankowie opuszczający placówki	34	164 356,00
Razem	91	440 368,00

Planujemy, że w 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej obejmie pomocą 150 rodzin zastępczych, w których przebywać będzie 222 dzieci w tym:

- 111 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywać będzie 139 dzieci,
- 30 rodzin zastępcze niezawodowe, w których przebywać będzie 42 dzieci,
- 8 rodzin zastępczych zawodowych, w których przebywać będzie 33 dzieci,
- 1 rodzinny dom dziecka, w którym przebywać będzie 8 dzieci.

Przewidujemy, że wydatki finansowe na świadczenia oraz wynagrodzenia kształtować się będą na poziomie roku 2017.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku w 2018 roku będzie wypłacał na dzieci umieszczone w rodzinnej formie pieczy zastępczej środki finansowe na dodatek wychowawczy (środki z budżetu państwa na poziomie 2017 roku).

Szacujemy, że w 2018 roku z pomocy z tytułu kontynuowania nauki, pomocy na zagospodarowanie oraz pomocy na usamodzielnienie skorzysta:

- 60 wychowanków opuszczających rodziny zastępcze,
- 37 wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Udzielane wsparcie finansowe dla wychowanków będzie się kształtować na poziomie roku 2017.

Plan finansowy na 2018 rok Dział 855 rodzina:

- Rozdział 85508 - rodziny zastępcze – 2 300 000 zł.
- Rozdział 85510 - placówki opiekuńczo – wychowawcze – 160 000 zł.
- Rozdział 85508 - rodziny zastępcze dodatek wychowawczy - 824 000 zł.

Instytucjonalna piecza zastępcza

Do zadań powiatu w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej należy prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Zadaniem placówek opiekuńczo-wychowawczych jest:

- zapewnienie dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajanie jego niezbędnych potrzeb, w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych,
- realizowanie przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny planu pomocy dziecku,
- umożliwienie kontaktów dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi chyba, że sąd postanowi inaczej,
- podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny,
- zapewnienie dziecku dostępu do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych,
- obejmowanie dziecka działaniami terapeutycznymi,
- zapewnienie korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Na terenie Płocka funkcjonują następujące placówki opiekuńczo-wychowawcze:

- Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy o łącznej liczbie 53 miejsc,
- cztery placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego o łącznej liczbie 32 miejsc.

Ośrodek Opiekuńczo - Wychowawczy

W skład Ośrodka wchodzi:

- Placówka Interwencyjna przy ul. Mościckiego 27 – dysponowała 23 miejscami,
- Placówka Socjalizacyjna przy ul. Mościckiego 6 – dysponowała 30 miejscami.

Placówka Interwencyjna zapewnia doraźną całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja niezbędne potrzeby dzieciom pozbawionym opieki rodziców, znajdującym się w sytuacji kryzysowej. Dzieci przyjmowane są w trybie natychmiastowym, o każdej porze dnia i nocy, doprowadzane są przez funkcjonariuszy Policji, kuratorów sądowych, pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, rodziców.

W 2017 roku w Placówce Interwencyjnej przebywało łącznie 33 wychowanków, w tym 12 zostało przyjętych w roku 2017. Z terenu miasta Płocka pochodziło 31 dzieci, 2 dzieci przebywało krótkotrwale z powiatu płockiego, z czego:

- 1 wychowanek powrócił do domu rodzinnego,
- 1 wychowanka po osiągnięciu pełnoletności wraz z małoletnim dzieckiem usamodzielniała się,
- 2 wychowanków zostało umieszczonych w Placówce Socjalizacyjnej,
- 1 wychowanka umieszczono w placówce rodzinnej,
- 3 dzieci przebywało krótkotrwale i powróciło do domu rodzinnego.

W tym samym czasie w Placówce Interwencyjnej przebywało 24 wychowanków, za zgodą Wojewody Mazowieckiego w ramach łączenia rodzeństwa. Wszystkie dzieci pochodziły z Płocka.

Dzieci, które przebywają w Placówce Interwencyjnej, pochodzą z rodzin niewydolnych wychowawczo. Trafiają do Placówki z kilkuletnimi opóźnieniami szkolnymi, deficytami rozwojowymi, często na pograniczu normy intelektualnej. Przejawiają zaburzenia zachowania i zaburzenia emocjonalne. Są zaniedbane pod względem higienicznym i zdrowotnym. Wymagają opieki lekarskiej, bardzo często specjalistycznej.

Dla każdego dziecka opracowywana jest diagnoza wstępna dotycząca stanu zdrowia, stanu emocjonalnego, kontaktów rodzinnych, rówieśniczych, sytuacji szkolnej z uwzględnieniem wskazań psychologicznych i pedagogicznych.

W okresie sprawozdawczym opracowano i przeprowadzono:

- diagnozy psychofizyczne dziecka wraz ze wskazaniem do pracy,
- opinie końcowe dzieci odchodzących do innych placówek.

Niewłócznie po przybyciu dziecka do placówki, podczas Zespołu Przyjęcia Dziecka omawiano sytuację dziecka i rodziny oraz planowano działania krótko terminowe wobec rodzin i ich dzieci. W placówce funkcjonuje Zespół do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka. Posiedzenia zespołu odbyły się w maju i listopadzie 2017 roku. Na 4 posiedzeniach po dokonaniu zasadności dalszego pobytu wychowanka w placówce formułowano wnioski dotyczące przyszłości dzieci (pozostaniu w placówce do czasu uregulowania sytuacji prawnej w przypadku dzieci przebywających na mocy tymczasowego postanowienia Sądu; pozostanie w placówce do czasu umieszczenia w rodzinnej formie pieczy zastępczej lub innej placówce).

Placówka Socjalizacyjna zapewnia całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja niezbędne potrzeby dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono rodzinnej opieki zastępczej.

W 2017 roku w Placówce Socjalizacyjnej przebywało łącznie 35 wychowanków, w tym 2 zostało przyjętych w 2017 roku, z czego:

- 5 wychowanków przebywało w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych,
- 3 wychowanków przebywało w młodzieżowym ośrodku socjoterapii,
- 1 wychowanek przebywa na leczeniu w Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu na Oddziale dla Dzieci i Młodzieży.
- 1 wychowanek przebywał na leczeniu w Całodobowym Młodzieżowym Oddziale Uzależnień w Toruniu,
- 5 wychowanków opuściło placówkę ze względu na osiągnięcie pełnoletności, założyli własne gospodarstwo domowe.

Z ogólnej liczby przebywających w Placówce Socjalizacyjnej dzieci, 34 pochodziło z terenu miasta Płocka i jedno z terenu powiatu wołomińskiego. W tym samym czasie w placówce przebywało 31 dzieci, za zgodą Wojewody Mazowieckiego w ramach łączenia rodzeństw.

Zarówno w Placówce Interwencyjnej jak i Placówce Socjalizacyjnej wdrażanych jest wiele form pracy z dzieckiem, młodzieżą i rodziną. W Ośrodku odbywają się zajęcia indywidualne i grupowe prowadzone przez pedagoga, psychologa i logopedę. Specjaliści pracują zarówno z dziećmi, jak i ich rodzinami. Wszystkie te działania mają na celu jak najlepiej przygotować młodzież do samodzielnego życia, a także reintegrację rodziny, aby umożliwić powrót dzieci do swoich domów.

W ramach podjętej współpracy z Wolontariatem Pracowniczym PKN ORLEN, ORLEN ASFALT, LEROY MERLIN, a także BRICO MARCHE w Placówce Socjalizacyjnej udało się wyremontować i odnowić pokoje mieszkalne dzieci, pomieszczenia użyteczności wspólnej tj.: pokój do nauki i łazienkę na jednej z grup wychowawczych. Dzięki wsparciu firmy MATEUS dwie wychowanki placówki ukończyły kurs prawo jazdy. Sprzęt komputerowy w postaci laptopa i drukarki zakupiono dla placówki dzięki pomocy firmy PSP SOLUTION. W ramach Placówki Socjalizacyjnej funkcjonuje mieszkanie usamodzielnienia. W 2017 roku zamieszkiwało w nim 2 pełnoletnich wychowanków. Dla każdego z nich opracowywany i realizowany był indywidualny plan pomocy.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego

Zadaniem placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego jest całodobowa opieka i wychowanie dzieci częściowo lub całkowicie pozbawionych opieki rodziców w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego, do czasu powrotu dziecka do rodziny, umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej lub jego usamodzielnienia. Placówka rodzinna umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu. Jest to forma opieki instytucjonalnej stwarzająca warunki opieki i wychowania zbliżone do domu rodzinnego, znacznie lepsza dla podopiecznych od dużych placówek opiekuńczo-wychowawczych. W jednej placówce rodzinnej może przebywać w tym samym czasie nie więcej niż 8 wychowanków.

Na terenie Płocka funkcjonują cztery placówki typu rodzinnego:

Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 przy ul. Wyspiańskiego 26, działa od 1997 roku. Zadania placówki realizują 2 osoby. Na dzień 31 grudnia 2017 roku w Domu przebywało łącznie 8 wychowanków, w tym 1 dziecko ze Świnoujścia oraz 1 osoba pełnoletnia pozostająca w RDDz za zgodą dyrektora.

Rodzinny Dom Dziecka Nr 2 przy ul. Czwartaków 16 m 23-24, działa od listopada 2002 roku. Zadania placówki realizują 2 osoby. Na dzień 31 grudnia 2017 roku w Domu przebywało łącznie 8 wychowanków, w tym 1 osoba pełnoletnia pozostająca w RDDz za zgodą dyrektora oraz 1 wychowanek został umieszczony w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym (aktualnie przebywa na długotrwałej ucieczce).

Rodzinny Dom Dziecka Nr 3 przy ul. Kalinowej 80, który działa od grudnia 2002 roku. Zadania placówki realizują 2 osoby. Na dzień 31 grudnia 2017 roku w Domu przebywało łącznie 8 wychowanków, w tym 1 osoba pełnoletnia pozostająca w RDDz za zgodą dyrektora.

Rodzinny Dom Dziecka Nr 4 przy ul. Janówek 3, który działa od października 2013 roku. Zadania placówki realizują 2 osoby. Na koniec 2017 roku w placówce przebywało 8 dzieci.

W 2017 roku na funkcjonowanie wszystkich placówek opiekuńczo-wychowawczych wydatkowano łączną kwotę 4 244 942,33 zł. Wysokość wydatków w podziale na poszczególne placówki przedstawia tabela nr 4.

Tabela nr 4. Środki finansowe przeznaczone na funkcjonowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych w 2017 roku.

Nazwa placówki opiekuńczo-wychowawczej	Wydatki w 2017 roku w zł
Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy	3 059 241,37
Rodzinny Dom Dziecka Nr 1	292 657,81
w tym dodatek 500+ z kosztami obsługi (ze środków budżetu Państwa)	43 707,75
Rodzinny Dom Dziecka Nr 2	304 572,38
w tym dodatek 500+ z kosztami obsługi (ze środków budżetu Państwa)	42 420,00
Rodzinny Dom Dziecka Nr 3	311 043,75
w tym dodatek 500+ z kosztami obsługi (ze środków budżetu Państwa)	45 163,81
Rodzinny Dom Dziecka Nr 4	277 427,02
w tym dodatek 500+ z kosztami obsługi (ze środków budżetu Państwa)	44 749,44
Razem	4 244 942,33

Od 1 stycznia 2017 roku obsługę finansowo-księgową Ośrodka Opiekuńczo-Wychowawczego i Rodzinnych Domów Dziecka prowadził Zarząd Jednostek Oświatowych - Jednostka Budżetowa w Płocku z siedzibą przy ul. 3-go Maja 16.

W 2018 roku środki finansowe na funkcjonowanie Ośrodka Opiekuńczo – Wychowawczego oraz 4 placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego kształtować się będą na poziomie roku 2017.

Na podstawie podpisanych porozumień w sprawie przyjęcia dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego opiekę i utrzymanie z powiatami, z terenu których dzieci przebywały w płockich placówkach, Gmina – Miasto Płock otrzymała w 2017 roku dotacje celowe w łącznej wysokości 35 147,85 zł. Dotacje te stanowiły zwrot kosztów utrzymania 1 dziecka w Rodzinnym Domu Dziecka Nr 1 pochodzącego ze Świnoujścia (31 464,40 zł) oraz 1 dziecka w Placówce Socjalizacyjnej Ośrodka Opiekuńczo-Wychowawczego pochodzącego z Powiatu Wołomińskiego (3 683,45 zł – za 23 dni pobytu w styczniu 2017 r.).

Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Płocka, wyznaczonym Zarządzeniem nr 1242/2011 Prezydenta Miasta Płocka z dnia 23 grudnia 2011 roku, jest Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Płocku z siedzibą przy ul. gen. F. Kleeberga 3.

Kadrę Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej stanowią: dyrektor, pracownik administracyjny (1 etat), dwóch psychologów (2 etaty), dwóch pedagogów (2 etaty), sześciu koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (6 etatów) oraz pracownik obsługi (1/4 etatu).

Łączne koszty działalności Ośrodka w 2017 roku wyniosły 897 260,64 zł. W 2017 roku w ramach *Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2017 – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej*, Gmina-Miasto Płock uzyskała dotację celową z budżetu Państwa w wysokości 140 945,00 zł, przeznaczoną na dofinansowanie do wynagrodzeń koordynatorów. Dotacja została wydatkowana w wysokości 140 906,67 zł.

Do zadań koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej należało:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku;
- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

W ciągu całego 2017 roku pod opieką koordynatorów było 104 rodzin zastępczych, na dzień 31 grudnia 2017 roku pozostawało 85 rodzin zastępczych. Praca koordynatorów była wykonywana zarówno w miejscu zamieszkania podopiecznych, jak i na terenie Ośrodka. Częstotliwość spotkań zależała od stwierdzonych problemów w sferze psychologicznej, pedagogicznej i bytowej. Utrzymywany był stały kontakt z placówkami edukacyjnymi, do których uczęszczają dzieci umieszczone w pieczy zastępczej.

Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej sprawował opiekę nad wszystkimi rodzinami zastępczymi funkcjonującymi na terenie Płocka.

Koordynatorzy organizowali pracę tak, aby umiejętnie rozgraniczyć działania wspierające od działań związanych z oceną funkcjonowania rodzin. Pozyskanie zaufania opiekunów zastępczych bywa trudne, gdy są oni spokrewnieni z dziećmi, nad którymi sprawują pieczę zastępczą. Występują wtedy konflikty lojalności między członkami rodziny, traumatyczne doświadczenia nierzadko blokują zaufanie do instytucji państwowych. Takie sytuacje wymagają od pracowników Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej szczególnych kompetencji osobowościowych.

W Ośrodku zostały utworzone grupy wsparcia dla opiekunów – odbyło się 10 spotkań, w trakcie których wymieniano doświadczenia dotyczące rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych. W 2017 roku zorganizowano jedno spotkanie dla rodzin zastępczych zawodowych oraz warsztaty umiejętności interpersonalnych nt.: „Wystarczająco dobry rodzic” dla rodzin zastępczych i prowadzących placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego. Dwie osoby prowadzące placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego nie skorzystały z żadnej formy szkolenia.

W 2017 roku Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej zorganizował warsztaty dla dzieci i młodzieży z rodzin zastępczych – odbyło się 26 spotkań warsztatowych. Ośrodek pracując na rzecz dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i 4 placówkach rodzinnych prowadził terapię psychologiczną dla 26 dzieci, terapię pedagogiczną dla 3 dzieci i logopedyczną dla 12 dzieci. Ten rodzaj zajęć był bardzo dogodny dla opiekunów dlatego, że pomoc była oferowana zaraz po stwierdzeniu występującego problemu. Rodzice zastępczy i prowadzący placówki rodzinne nie musieli oczekiwać w kolejkach na terminy wyznaczane przez specjalistów, otrzymywali pomoc szybką i dostosowaną do rytmu zajęć dziecka.

Pomoc świadczona była również dzieciom, które przeżywały niepowodzenia w nauce szkolnej. Składało się na to wiele przyczyn, m.in. zaniedbania wyniesione z poprzednich środowisk wychowawczych, a także brak kompetencji aktualnych opiekunów, którzy np. z powodu zaawansowanego wieku lub niskiego poziomu wykształcenia nie potrafili pomóc dzieciom w nauce.

Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej współpracował również z 11 rodzicami biologicznymi dzieci przebywających w pieczy zastępczej i prowadził terapię psychologiczną dla 2 rodzin zastępczych. Oferował również wszystkim rodzinom zastępczym możliwość uzyskania bezpłatnej porady prawnej. W sprawach rutynowych, wskazówki związane z aspektami prawnymi przekazywali pracownicy Ośrodka, natomiast w 19 przypadkach zorganizowano spotkanie z prawnikiem.

Poza udzielaniem porad prawnych rodzinom zastępczym do obowiązków prawnika należała bieżąca obsługa prawna Ośrodka, w tym:

- prowadzenie szkoleń prawnych dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej;
- sporządzanie pisemnych opinii dla pracowników Ośrodka oraz ustnych wyjaśnień w zakresie stosowania prawa, w szczególności ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, prawa pracy, zamówień publicznych, prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa cywilnego, postępowania cywilnego, prawa podatkowego;
- sporządzanie projektów pism, wniosków, wystąpień do sądów i innych organów oraz instytucji;
- sprawdzanie i opiniowanie projektów wewnętrznych aktów prawnych, w tym zarządzeń Dyrektora wraz załącznikami, umów i porozumień zawieranych z podmiotami zewnętrznymi wraz z aneksami do tych umów;
- udział w spotkaniach i naradach związanych z bieżącą działalnością Ośrodka;
- wykonywanie innych czynności związanych ze świadczeniem usług prawnych (zarówno w trakcie pełnionych dyżurów w Ośrodku jak i z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej mail lub telefon).

Zgodnie z wymogami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej ma nie tylko świadczyć pomoc rodzinom i dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej, ale także monitorować i oceniać funkcjonowanie różnych form zastępczego rodzicielstwa.

W 2017 roku oceniono sytuację dzieci przebywających w rodzinach zastępczych. W spotkaniach uczestniczyli pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego, kuratorzy sądowi, rodziny zastępcze oraz rodzice biologiczni, którzy mają ograniczoną władzę rodzicielską nad małoletnimi dziećmi. Wynikiem wspólnych ustaleń było sporządzenie i przesłanie do sądu 233 opinii dotyczących zasadności pobytu 149 dzieci w rodzinach zastępczych. W 2017 roku dokonano ocen 37 rodzin zastępczych pozostających pod opieką Ośrodka.

Ponadto dyrektor i pracownicy Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej uczestniczyli w 10 posiedzeniach okresowej oceny wychowanków przebywających w placówkach typu rodzinnego i w 8 posiedzeniach w Ośrodku Opiekuńczo – Wychowawczym w Płocku. Do Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego przekazana została informacja dotycząca wszystkich dzieci z uregulowaną sytuacją prawną – 20 dzieci. Siedemnaście dzieci nie zostało zakwalifikowanych do adopcji przez Wojewódzki Ośrodek Adopcyjny. Są to dzieci przebywające w rodzinach zastępczych spokrewnionych, których opiekunowie nie wyrazili zgody na przysposobienie dziecka przez osoby obce. Z dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia 3 dzieci przebywa w rodzinach adopcyjnych. Jedno dziecko zostało ponownie zgłoszone do Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego celem re kwalifikacji do Centralnego Banku Danych i zostało zakwalifikowane do przysposobienia związanego z przeniesieniem poza granice Polski. Pięcioro dzieci, które były zakwalifikowane do przysposobienia przez Wojewódzki Ośrodek Adopcyjny w roku 2016, zostały umieszczone w rodzinach adopcyjnych w pierwszym półroczu 2017 roku.

Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej działał również na rzecz zwiększenia liczby rodzin zastępczych na terenie Płocka. W 2017 roku zdiagnozowano i przeszkolono:

- 1 osobę, która funkcjonuje w roli niezawodowej rodziny zastępczej,
- 1 osobę, która chce utworzyć rodzinę zastępczą zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego.

Ośrodek dokonał również przekwalifikowania 2 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej oraz przeszkolił je na rodzinę zastępczą zawodową. Ponadto rozszerzono kwalifikacje 1 rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego do stanowienia rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka. W 2017 roku Ośrodek wydał 6 zaświadczeń kwalifikacyjnych i 3 świadectwa ukończenia szkolenia. Zgodnie z art. 97 i 98 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek sporządził opinie dotyczące predyspozycji dyrektorów i wychowawców placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego funkcjonujących na terenie Płocka.

Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej współdziałał z Sądem Rejonowym w Płocku, na wniosek którego przeprowadzono 13 analiz sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do stanowienia rodziny zastępczej, w tym ustanowiono 7 rodzin zastępczych. W dniu 22 czerwca 2017 roku w siedzibie Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej odbyło się spotkanie pracowników Ośrodka z Sędzią Sądu Rodzinnego, którego celem było omówienie aktualnych sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz doskonalenie wymiany informacji między obiema instytucjami.

Pracownicy Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej udzielali wsparcia i pomagali wychowankom w procesie usamodzielnienia. Taką opieką zostało objętych 21 wychowanków. Zgromadzone doświadczenia stanowią bazę dla doskonalenia form pracy. Pracownicy Ośrodka dbają o to, aby osoby funkcjonujące w pieczy zastępczej były przekonane, że Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej służy przede wszystkim niesieniu pomocy i wsparcia w trudnych sytuacjach, a funkcje kontrolne odnoszą się do eliminowania błędów i tym samym poprawy warunków funkcjonowania dzieci i ich opiekunów.

Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej podejmuje także wielokierunkowe działania w celu zwiększenia liczby zawodowych rodzin zastępczych, w których mogą przebywać dzieci pozbawione opieki rodziców biologicznych. W II półroczu 2017 roku została utworzona 1 rodzina zastępcza zawodowa, 1 rodzina zastępcza zawodowa pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego oraz 1 rodzina zastępcza niezawodowa została przekształcona w rodzinę zawodową.

Zwiększenie oferty zastępczej opieki rodzinnej jest traktowane jako sukces będący rezultatem rozważnych i często długotrwałych działań. Nie może być mowy o efektywności liczonej przyrostem liczby zawodowych rodzin powoływanych w sposób mechaniczny, po stwierdzeniu, że kandydaci mieszczą się w ramach określonych przez ustawę. Zadaniem Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej jest umieszczanie dzieci w środowisku stabilnym, zapewniającym poczucie bezpieczeństwa. Każde niepowodzenie diagnostyczne skutkuje zaburzeniem poczucia tożsamości dzieci, które przeżyły odrzucenie w dotychczasowej biografii. Dlatego rodziny, którym jest powierzana rola zawodowych opiekunów podlegają długotrwałej obserwacji i ocenie, np. w trakcie wypełniania obowiązków „rodziny pomocowej” lub „rodziny niezawodowej”.

Tworzenie spójnego systemu opieki zastępczej wymaga współdziałania wielu instytucji nie tylko ze struktur pomocy społecznej. Dzieci, które pozostają w kręgu działań Ośrodka to w większości uczniowie szkół różnego typu. Ze względu na specyfikę swoich doświadczeń wymagają szczególnej wrażliwości nauczycieli. Dla przybliżenia tej problematyki w 2017 roku zorganizowano w Ośrodku Rodzinnej Pieczy Zastępczej spotkania z wychowawcami szkół podstawowych dotyczących funkcjonowania dzieci z rodzinnymi formami pieczy zastępczej w systemie edukacji (22 marca 2017 roku i 29 marca 2017 roku). Dyskusja w tym gronie zaowocowała lepszą wymianą informacji między placówkami oświatowymi i Ośrodkiem.

Rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej to nierzadko osoby będące w konflikcie z prawem. Dlatego został nawiązany ściślejszy kontakt Ośrodka z pracownikami Zakładu Karnego w Płocku. Dyrektor Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej po rozmowach z dyrektorem i wychowawcami Zakładu Karnego przeprowadziła w dniu 6 października 2017 roku spotkanie z osadzonymi i ich rodzinami na temat budowania więzi z dziećmi po długiej rozłące. Zaplanowane zostały kolejne etapy współdziałania Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej i Zakładu Karnego w Płocku.

Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej najściślej współpracował z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Płocku, a w szczególności z Działem Pieczy Rodzinnej i Instytucjonalnej. Wymiana informacji i uzgadnianie kierunków działań ma charakter stały. Z inicjatywy Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej odbywały się spotkania z pracownikami Działu Pieczy Rodzinnej i Instytucjonalnej dla wymiany doświadczeń i koordynacji działań dotyczących opiekunów i dzieci przebywających w zastępczych środowiskach rodzinnych (18 stycznia 2017 roku, 19 kwietnia 2017 roku i 31 maja 2017).

Współdziałanie z instytucjami pomocy społecznej oraz z placówkami edukacyjnymi pozwala na optymistyczną prognozę dotyczącą skuteczności pracy Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Pracownicy Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej mają wysokie kwalifikacje i są przygotowani merytorycznie do realizacji zadań ustawowych. Dobrze pojętą ambicją zespołu jest doskonalenie warsztatu pracy, w związku z czym pracownicy Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej napisali autorski program szkolenia dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej p.n. „SOWA”, który został zatwierdzony decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w dniu 18 lipca 2017 roku.

Od stycznia 2017 roku dwóch pracowników Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej bierze udział w szkoleniu podnoszącym kwalifikacje zawodowe w Studium Reintegracji Społecznej. Studium ma na celu doskonalenie umiejętności interpersonalnych oraz poznania efektywnych metod terapeutycznych w pracy indywidualnej. Pozwala także na poszerzenie wiedzy z zakresu psychopatologii, patogenety i mechanizmów uzależnień, a także patologii rodziny oraz założeń terapii i profilaktyki.

W dniu 14 września 2017 roku na terenie Kurii Diecezjalnej w Płocku odbyło się spotkanie dyrektora Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej z księdzem reprezentującym Wydział ds. Rodzin. Rozmowa dotyczyła możliwości pomocy duszpasterskiej dla dzieci wychowywanych poza rodziną naturalną. Dyrektor Ośrodka wyjaśniła, że osoby porzucone lub zaniedbywane przez rodziców mają szczególną trudność z budowaniem relacji opartych na zaufaniu, a zarazem bardzo silną potrzebę uzyskania bezwarunkowej akceptacji. Wartości religijne mogą być szansą na przezwyciężenie osamotnienia i odzyskanie poczucia własnej wartości. Ustalono, że zostanie nawiązana współpraca między Kurią Diecezjalną w Płocku a Ośrodkiem Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

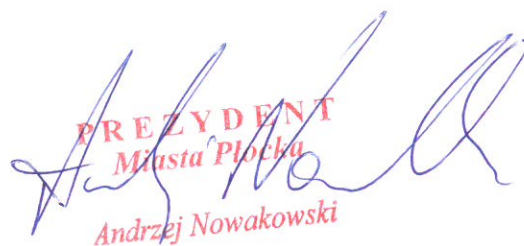
W dniu 6 października 2017 roku pracownicy Ośrodka brali udział w konferencji pn. „Lokalne problemy oraz kierunki dalszych działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom” zorganizowanej przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Płocka.

W dniu 10 października 2017 roku z inicjatywy Ośrodka odbyło się spotkanie rodzin zastępczych zawodowych z przedstawicielami Działu Pieczy Rodzinnej i Instytucjonalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku. Celem spotkania była wymiana informacji dotyczących współpracy między rodzinami zastępczymi a instytucjami sprawującymi nad nimi pieczę.

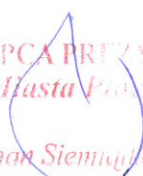
W dniu 27 października 2017 roku w siedzibie Ośrodka odbyła się Rada ds. Rodzicielstwa Zastępczego. Uczestniczyli w niej dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, prowadzący rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, pracownicy pomocy społecznej, sądownictwa, ochrony zdrowia, przedstawiciel Kurii Diecezjalnej oraz dyrektor Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Płocka. Niezwykle cenna jest wymiana doświadczeń między pracownikami podległymi różnym resortom. Ułatwia to skoordynowanie podejmowanych działań.

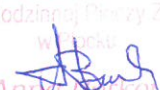
W dniach 27-28 listopada 2017 roku pracownik administracyjny Ośrodka uczestniczył w szkoleniu zorganizowanym przez Zarząd Jednostek Oświatowych - JB nt. „Realizowanie uprawnień kierowniczych przez kadrę kierowniczą jednostek organizacyjnych Gminy-Miasto Płock.

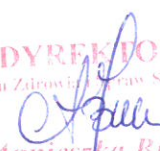
W **załączniku nr 6** do niniejszego sprawozdania pokazano zbiorcze zestawienie wydatków na realizację wszystkich zadań gminy i powiatu z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej wynikających z *ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, poniesionych w 2017 roku.

PREZYDENT
Miasta Płocka
Andrzej Nowakowski

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Płocku
Mirosław Chyba

ZASTĘPCA PREZYDENTA
Miasta Płocka
Roman Siemiątkowski

DYREKTOR
Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej
w Płocku
mgr Anna Berkowska

DYREKTOR
Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych
Agnieszka Busz

**Wykaz placówek wsparcia dziennego
funkcjonujących w 2017 roku na terenie Miasta Płocka**

Lp.	Nazwa placówki wsparcia dziennego	Adres placówki	Liczba miejsc	Podmiot prowadzący placówkę/adres
1.	Świetlica Miejska Nr 7 „Pszczółki”	Płock, ul. Bartnicza 1a	25	Oddział Rejonowy PCK Płock, ul. Misjonarska 22
2.	Świetlica Miejska Nr 10 „Przytulisko”	Płock, ul. Jakubowskiego 4 od. 01.09.2017 przy ul. Miodowej 18	25	Chorągiew Mazowiecka Hufiec ZHP Płock Płock, ul. Krótka 3a
3.	Świetlica Miejska Nr 11 „Oaza”	Płock, ul. Kościuszki 5	30	Katolickie Stowarzyszenie Pomocy im. Brata Alberta Płock, ul. Kościuszki 5
4.	Świetlica Miejska Nr 3	Płock, ul. Sienkiewicza 17a	30	Oddział Miejsko - Powiatowy TPD Płock, ul. Mościckiego 6
5.	Świetlica Miejska Nr 2	Płock, ul. Krakówka 2	30	Parafia Rzymsko -Katolicka Św. Benedykta Płock, ul. Dobrzykowska 2
6.	Ośrodek Wsparcia dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych „Promyczek”	Płock, ul. Borowicka 3	30	Oddział Rejonowy PCK Płock, ul. Misjonarska 22
7.	Świetlica Środowiskowa Nr 1 „Dom Marzeń”	Płock, ul. Góry 7	30	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku
8.	Świetlica Środowiskowa Nr 4 „Chatka Puchatka”	Płock, ul. Kwiatka 59a	30	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku
9.	Świetlica Środowiskowa Nr 5 „Iskierka”	Płock, ul. Otolińska 23	30	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku
10.	Świetlica Środowiskowa Nr 8 „Promyk”	Płock, ul. Walecznych 20	30	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku
11.	Świetlica Środowiskowa Nr 9 „Pozytywka”	Płock, ul. Słodowa 1 m 121a	15	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku
12.	Świetlica Środowiskowa Nr 13 „Słoneczny Krąg”	Płock, ul. Gierzyńskiego 17	30	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku
13.	Ognisko Opiekuńcze „Smyk”	Płock, ul. Otolińska 23	30	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku

14.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Nasz Domek”	Płock, al. Jachowicza 4	30	Parafia Św. Stanisława Kostki Płock, al. Jachowicza 4
15.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Przyjaciele”	Płock, ul. Krótka 3a	30	Chorągiew Mazowiecka Hufiec ZHP Płock Płock, ul. Krótka 3a
16.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Amicus”	Płock, ul. Krakówka 2	30	Parafia Rzymsko-Katolicka Św. Benedykta Płock, ul. Dobrzykowska 2
17.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Nasz Krąg”	Płock, ul. Kościuszki 5	30	Katolickie Stowarzyszenie Pomocy im. Brata Alberta Płock, ul. Kościuszki 5
18.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Skarpiak”	Płock, ul. Asnyka 2	30	Parafia Ducha Świętego Płock, ul. Asnyka 2
19.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Przyjaciół Dziecka”	Płock, ul. Dobrzyńska 2a	30	Zarząd Miejski TPD Płock, ul. Bartnicza 1
20.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Dom Młodych”	Płock, ul. Kazimierza Wielkiego 5	30	Rzymsko-Katolicka Parafia Św. Bartłomieja Płock, ul. Kazimierza Wielkiego 1
21.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Latający Kufer”	Płock, ul. Św. Wojciecha 2	30	Fundacja „Na Horyzoncie” Płock, ul. Macieszy 3
22.	Placówka wsparcia dziennego „Podwórko”	placówka prowadzona w formie podwórkowej (na ulicach: Żyzna, Boryszewska, Popłacińska, Bukowa i Słoneczna)	24	„Stowarzyszenie Wędka” ul. Boryszewska 44 B lok. 35 i Fundacja „Fundusz Grantowy dla Płocka” ul. Misjonarska 22

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Płocku
Czyliw
Miroslaw Chyba

ZASTĘPCA PREZYDENTA
Miasta Płocka
Roman Siemiątkowski

**Realizacja celów i zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Płocku
na lata 2017 - 2019 – prezentacja wskaźników monitorowania za 2017 rok**

Od 1 stycznia 2012 roku gmina jest odpowiedzialna za pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczej i wychowawczej. Zadaniem własnym jest opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny.

Uchwałą nr 629/XXX/VI/2017 Rady Miasta Płocka z dnia 26 września 2017 roku został przyjęty program pn. „Gminny Program Wspierania Rodziny w Płocku na lata 2017 – 2019”.

Celem Programu jest wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz promowanie modelu i wartości rodziny poprzez dalszy rozwój i doskonalenie istniejącego, wielopłaszczyznowego i zintegrowanego systemu wsparcia rodzin.

Cel główny realizowany jest poprzez określone w Programie cele szczegółowe oraz zadania.

Cele szczegółowe i zadania są realizowane przez wiele instytucji i podmiotów, zarówno publicznych jak i niepublicznych funkcjonujących na terenie Płocka.

Realizacja celów i zadań Programu w 2017 roku:

Cel szczegółowy 1: Wspieranie prawidłowej funkcji rodziny poprzez zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych członków rodziny.

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki/Mierniki	Wartość wskaźnika/miernika w 2017 roku
1.	udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	- MOPS - organizacje pozarządowe	- liczba rodzin objętych pomocą	3 900
2.	pomoc w dożywianiu dzieci i młodzieży	- MOPS - placówki oświatowe	- liczba dzieci i młodzieży korzystających z dożywiania	1 153
3.	wzmacnianie kondycji finansowej rodzin wielodzietnych poprzez realizację Programu „Płocka Karta Familijna 3+” oraz Programu „Karta Dużej Rodziny”	- UMP	- liczba wydanych „Płockich Kart Familijnych 3+” - liczba wydanych „Kart Dużej Rodziny”	437 wniosków 177 wniosków
4.	udzielanie informacji i pomocy w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego i zryczałtowanego dodatku energetycznego	- MOPS	- liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych - liczba przyznanych zryczałtowanych dodatków	4 682 1 848

			energetycznych	
5.	realizacja rządowego programu Program „Rodzina 500+”	- MOPS	- liczba beneficjentów Programu „Rodzina 500+”	9 980 (dzieci średnio miesięcznie) 7 143 (rodziny średnio miesięcznie)
6.	zapewnienie pomocy, w tym w formie schronienia rodzinom/osobom doświadczającym przemocy w rodzinie	- MOPS - organizacje pozarządowe, - placówki oświatowe, - podmioty lecznicze, - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, - kuratorzy sądowi	- liczba osób, którym udzielono pomocy w formie schronienia, - liczba prowadzonych Niebieskich kart	44 424
7.	organizowanie różnych nieodpłatnych form wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży, w szczególności z rodzin zagrożonych kryzysem, niewydolnych wychowawczo, w których występuje problem przemocy i uzależnień	- UMP - MOPS - organizacje pozarządowe, - placówki oświatowe - wychowawcze	- liczba dzieci korzystających z wypoczynku	89 – zimowiska 324 – kolonie letnie 30 - półkolonie dla dzieci niepełnosprawnych (RN)
8.	poszerzanie ofert zajęć pozalekcyjnych oraz umożliwienie uczestnictwa w nieodpłatnych zajęciach/wydarzeniach kulturalnych	- UMP, - placówki oświatowe - wychowawcze, - organizacje pozarządowe,	- liczba zajęć/ofert	1311 godzin
9.	tworzenie instytucjonalnych form opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobki)	- UMP	- liczba miejsc w żłobkach, - liczba dzieci w żłobkach	320 320
10.	rozwój polityki mieszkaniowej miasta, kontynuowanie Programu	- UMP	- liczba rodzin, którym przyznano mieszkania z zasobu gminy,	94

	„Mieszkania na start”		- liczba rodzin, którym wynajęto mieszkania w ramach Programu „Mieszkania na start”	16
11.	wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez przyznawanie dla uczniów stypendiów miejskich	- UMP, - placówki oświatowo - wychowawcze	- liczba dzieci, którym przyznano stypendium miejskie	2 052

Cel szczegółowy 2: Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki/Mierniki	Wartość wskaźnika/miernika w 2017 roku
1.	pomoc rodzinie poprzez pracę socjalną, w tym realizowanie projektów socjalnych	- MOPS	- liczba rodzin korzystających z pomocy w formie pracy socjalnej, - liczba zrealizowanych projektów socjalnych	171 37
2.	zapewnienie rodzinie przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta rodziny, rodziny wspierającej	- MOPS	- liczba asystentów rodziny, - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta, - liczba rodzin wspierających	6 71 0
3.	wsparcie rodzin poprzez objęcie dziecka opieką i wychowaniem w placówkach wsparcia dziennego	- UMP, - MOPS, - organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	- liczba placówek wsparcia dziennego, - liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego	22 579
4.	zapewnienie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego, prawnego, mediacji	- UMP, - MOPS, - organizacje pozarządowe, - placówki oświatowo - wychowawcze	- liczba udzielonych porad, mediacji, - liczba osób korzystających z porad, mediacji,	3228 1802

5.	tworzenie i prowadzenie warsztatów wychowawczych, grup wsparcia, grup samopomocowych	- UMP, - MOPS, - organizacje pozarządowe, - placówki oświatowo - wychowawcze	- liczba osób uczestniczących w warsztatach wychowawczych, - liczba grup wsparcia, - liczba osób uczęszczających na grupy wsparcia,	brak danych 5 78
6.	organizowanie usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych	- MOPS, - organizacje pozarządowe	- liczba rodzin z dziećmi, korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych	7
7.	udzielanie pomocy dzieciom z trudnościami w nauce w formie nieodpłatnych korepetycji	- Pełnomocnik Prezydenta ds. Wolontariatu, - MOPS, - organizacje pozarządowe, - placówki oświatowo - wychowawcze	- liczba dzieci korzystających z korepetycji	35
8.	prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	- MOPS, - organizacje pozarządowe, - placówki oświatowo - wychowawcze, - kuratorzy sądowi	- liczba rodzin objętych monitoringiem	89
9.	Prowadzenie Centrum Wsparcia dla Rodzin – Płock dla Rodziny	- MOPS, - organizacje pozarządowe	- liczba osób objętych wsparciem	236

Cel szczegółowy 3: Stwarzanie lepszych warunków dla dobrego stanu zdrowia wszystkich członków rodzin oraz radzenie sobie z niepełnosprawnością lub zaburzeniami rozwojowymi dzieci

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki/Mierniki	Wartość wskaźnika/miernika w 2017 roku
1.	kontynuacja programów profilaktyczno - zdrowotnych	- UMP, - podmioty lecznicze	- liczba programów profilaktyczno - zdrowotnych	8
2.	prowadzenie profilaktyki uzależnień poprzez realizację programów	- UMP, - MOPS, - placówki oświatowo	- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych	76

	profilaktycznych	- wychowawcze, - organizacje pozarządowe		
3.	wsparcie dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym dotkniętych niepełnosprawnościami we wszechstronnym kształceniu	- UMP, - placówki oświatowo - wychowawcze,	- liczba oddziałów szkolnych integracyjnych lub specjalnych, - liczba placówek kształcenia specjalnego, - liczba objętych wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka	69 oddziałów integracyjnych 8 oddziałów specjalnych 2 oddziały terapeutyczne 3 275 oraz 235 dzieci otrzymało wielokierunkowe wsparcie specjalistów
4.	udzielenie kompleksowego wsparcia/poradnictwa dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcie rodzin dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu	- MOPS, - placówki oświatowo - wychowawcze, - podmioty lecznicze, - organizacje pozarządowe	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w ramach ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	0
Cel szczegółowy 4: Podnoszenie kompetencji osób działających na rzecz dziecka i rodziny poprzez zapewnienie szkoleń i zapewnienie superwizji osobom pomagającym				
Lp.	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki/Mierniki	Wartość wskaźnika/miernika w 2017 roku
1.	umożliwienie udziału w profesjonalnych specjalistycznych szkoleniach	- UMP, - MOPS, - placówki oświatowo	- liczba zorganizowanych szkoleń,	96

	podnoszących wiedzę i kompetencji osób pracujących z rodzinami	- wychowawcze, - organizacje pozarządowe,	- liczba osób korzystających ze szkoleń	1043
2.	wprowadzenie superwizji dla osób pracujących z rodzinami jako instrumentu stymulującego profesjonalny rozwój oraz zapobiegającego wypaleniu zawodowemu	- UMP, - MOPS, - placówki oświatowo - wychowawcze, - organizacje pozarządowe,	- liczba superwizji, - liczba osób korzystających z superwizji	0 0
3.	rozwój i profesjonalizacja wolontariatu	- Pełnomocnik Prezydenta ds. Wolontariatu, - MOPS	- liczba wolontariuszy, - liczba przeprowadzonych akcji, projektów	242 16

Cel szczegółowy 5: Promocja modelu i wartości rodziny jako najlepszego środowiska dla rozwoju i wychowania dzieci

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki/Mierniki	Wartość wskaźnika/miernika w 2017 roku
1.	organizowanie festynów, akcji, mityngów, imprez integracyjnych dla rodzin,	- UMP, - MOPS, - Pełnomocnik Prezydenta ds. Organizacji Pozarządowych, - Pełnomocnik Prezydenta ds. Wolontariatu, - placówki oświatowo - wychowawcze, - placówki kulturalne, - organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	- liczba festynów, akcji, imprez	więcej niż 90
2.	kontynuacja działań obejmujących swoją ofertą programową całe rodziny, a w szczególności osoby starsze, w tym działania Centrum Aktywności Seniora	- UMP, - Pełnomocnik Prezydenta ds. Organizacji Pozarządowych, - MOPS, - organizacje pozarządowe	- liczba ofert/działań	45

3.	doskonalenie oraz tworzenie nowych miejsc w przestrzeni miejskiej sprzyjającym różnym formom aktywności rodzin (place zabaw, obiekty sportowe, siłownie „pod chmurką”, ścieżki rowerowe)	- UMP, - organizacje pozarządowe	- liczba placów zabaw, obiektów sportowych	84
4.	doskonalenie współpracy wszystkich podmiotów działających w obszarze pomocy rodzinie	- UMP, - MOPS, - Pełnomocnik Prezydenta ds. Organizacji Pozarządowych, - Pełnomocnik Prezydenta ds. Wolontariatu, - placówki oświatowo – wychowawcze, - placówki kulturalne, - organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	- liczba spotkań, - liczba wspólnie zrealizowanych projektów	Brak danych Brak danych

Dodatkowe informacje z realizacji celów i zadań Programu.

Cel szczegółowy 1: Wspieranie prawidłowej funkcji rodziny poprzez zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych członków rodziny.

W ramach realizacji celu płockim rodzinom, które potrzebowały wsparcia udzielono wszechstronnej pomocy. Poza pomocą finansową w postaci świadczeń z pomocy społecznej, pomocy w dożywianiu dzieci, udzielenia schronienia, stypendiów miejskich dla uczniów, rodziny otrzymały pomoc poza finansową. Placówki oświatowe, instytucje oraz organizacje pozarządowe organizowały różne nieodpłatne formy wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży. Większość płockich szkół w 2017 zorganizowała w czasie ferii zimowych nieodpłatne zajęcia dla swoich uczniów. Były to zajęcia sportowo – rekreacyjne (w zależności od pogody odbywały się na sali gimnastycznej, na lodowisku czy basenie), zajęcia świetlicowe, zajęcia muzyczne, teatralne, taneczno – ruchowe, informatyczne. W ramach tych zajęć organizowano wyjścia do kina, kręgielni, muzeum. W zajęciach uczestniczyło ogółem ok. 2360 uczniów.

Dla dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, niewydolnych wychowawczo, w których występuje problem przemocy i uzależnień zorganizowano wypoczynek w okresie ferii zimowych oraz wakacji. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował kolonie letnie dla 100 dzieci

w nadmorskiej miejscowości Łazy w Ośrodku Wypoczynkowym „Bryza”, a Urząd Miasta Płocka w Dźwirzynie dla 224 dzieci.

W ramach poszerzania oferty zajęć pozalekcyjnych w płockich placówkach oświatowych prowadzone były różnorodne zajęcia rozwijające zainteresowania, poszerzające wiedzę i doskonalące umiejętności uczniów, jak i wspierające ich rozwój psychofizyczny. W roku szkolnym 2016/2017 w szkołach zrealizowano ogółem 1091 godzin zajęć pozalekcyjnych, a w miejskich przedszkolach 220 godzin zajęć dodatkowych. Dodatkowo dzieci korzystały z oferty zajęć pozalekcyjnych prowadzonych między innymi w Książnicy Płockiej, Płockim Ośrodku Kultury i Sztuki, Młodzieżowym Domu Kultury, Miejskim Ogrodzie Zoologicznym, klubach osiedlowych.

W odpowiedzi na oczekiwania mieszkańców Płocka w 2017 roku powstała kolejna edycja programu „Otwarte Szkolne Obiekty Sportowe”, w ramach którego możliwe było korzystanie z obiektów sportowych (hale sportowe i sale gimnastyczne) w płockich jednostkach oświatowych.

Cel szczegółowy 2: Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych

W 2017 roku rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych udzielano również pomocy poprzez świadczoną na ich rzecz pracę socjalną, w tym realizowane projekty socjalne. Wybrane projekty socjalne:

- **„Jesienne inspiracje”** - dzieci w wieku 7 – 13 lat spotkały się na zajęciach plastycznych w Galerii Sztuki Dzieci i Młodzieży POKiS. Uczestnicy obejrzelili wystawę prac młodych płockich plastyczek, a następnie sami oddali się twórczemu zajęciu. Zgodnie z własną wyobraźnią ozdobili ramki do zdjęć, motywem przewodnim były atrybuty jesieni.
- **„Świat cały dla mamy”** - projekt zorganizowany z okazji „Dnia Matki”. Spotkanie integracyjne mające na celu wzmocnienie więzi emocjonalnej matek i dzieci, podniesienie samooceny kobiet, wyrwanie ich z codziennej rutyny i spędzenia tego dnia w miłej atmosferze.
- **„Radosne Świąta”** - dzieci w okresie Świąt Bożego Narodzenia zostały obdarowane paczkami ze słodyczami. Spotkanie odbyło się w Bibliotece Nr 4 Książnicy Płockiej.
- **„Francja na starych płytach”** - projekt zorganizowany dla osób, które chętnie uczestniczą w zajęciach kulturalnych rozwijających wyobraźnię, pasję, zainteresowania. W trakcie spotkania miłośnik i pasjonat winyli Pan Maciej Gabryelczyka prezentował przepiękne piosenki i melodie francuskich wykonawców.
- **„ABC Zdrowego Stylu Życia”** - skierowany do 30 kobiet z dziećmi korzystających z pomocy społecznej, promujący prawidłowe nawyki żywieniowe i aktywność fizyczną.
- **„Świadomi Rodzice – Bezpieczne Dzieci”** - projekt realizowany dla rodzin z dziećmi w ramach profilaktyki środowiskowej, wzięło w nim udział 89 osób.
- **„Zabawa karnawałowa”** - projekt adresowany dla grupy 40 dzieci z rodzin korzystających z pomocy społecznej. Celem projektu była integracja dzieci wraz z rodzicami i wspólne spędzanie czasu.
- **„Świętujemy Dzień Kobiet”** - projekt skierowany dla 15 samotnych matek, realizowany na terenie Parafii św. Stanisława Kostki. W trakcie spotkania były występy artystyczne oraz upominek dla każdej z uczestniczek.
- **„Zmieniamy się na wiosnę”** - projekt adresowany do 30 kobiet, w trakcie którego odbyło się spotkanie z dietetykiem oraz porady kosmetyczne.
- **„Dzień Dziecka w Straży Miejskiej”** - projekt adresowany do grupy 15 dzieci. Na spotkaniu w Straży Miejskiej dzieci miały możliwość zapoznania się z pracą strażnika, następnie udały się wraz z rodzicami do Mac Donald's, gdzie czekał na nich poczęstunek oraz zabawa z animatorem.
- **„Oszczędne dziś to lepsze jutro”** - projekt adresowany do grupy 15 osób. W cotygodniowych spotkaniach uczestnicy mieli możliwość spotkania się z prawnikiem,

doradcą zawodowym, rzecznikiem praw konsumenta oraz innym ciekawymi ludźmi.

- **„Zabawa z piłką nożną”** III edycja - adresowany do grupy 15 dzieci, które w każdą sobotę miały możliwość uczestniczenia w zajęciach sportowych.
- **„Pożegnanie lata”** - projekt adresowany do grupy 15 osób. W ramach projektu dzieci wraz z rodzicami zwiedziły Ogród Zoologiczny.
- **„Świąteczna paczka”** - w ramach projektu 39 dzieci otrzymało paczki ze słodyczami.
- **„Zimowe warsztaty rodzinne”** - projekt skierowany do 20 rodzin z dziećmi w wieku szkolnym i przedszkolnym. Animacje i zabawy dla dzieci w Centrum Rozrywki „Ciuchcia” połączone z pogadanką dla rodziców na temat zapobiegania przemocy domowej.
- **„Wesołe Świąta”** - projekt skierowany do 20 rodzin z dziećmi z rodzin najuboższych. Pracownicy socjalni przygotowali dla dzieci paczki świąteczne wręczone dzieciom w okresie mikołajkowym.
- **„Dzień Uśmiechu i Radości – studenci dzieciom”** - projekt zrealizowany wspólnie ze studentami Wyższej Szkoły Zawodowej w Płocku, z okazji Dnia Dziecka i Dnia Matki. Wspólna zabawa mam i dzieci uczęszczających do świetlic środowiskowych.
- **„RODZIC WIE, RODZIC POMAGA”** - projekt skierowany do rodziców nastoletnich dzieci. Był to cykl zajęć warsztatowych na temat profilaktyki uzależnień, efektem których było powstanie Płockiego Przewodnika po Uzależnieniach pt. „Rodzice rodzicom”. W projekcie wzięło udział 30 rodziców.
- **„Poznajemy autyzm”** - projekt skierowany do seniorów i wolontariuszy, wzięło w nim udział 40 osób. Celem projektu było poszerzenie wiedzy grupy osób starszych i grupy seniorów na temat autyzmu, jego objawów, sposobów terapii i zachowań w kontakcie z osobami autystycznymi.
- **„Akademia zdrowia-profilaktyka stomatologiczna”** - projekt skierowany był do 30 osobowej grupy dzieci i młodzieży oraz rodziców z małymi dziećmi ze środowiska romskiego z terenu miasta Płocka.

W Płocku w 2017 roku płockie rodziny miały możliwość skorzystania ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, prawnego. Wsparcie to zapewniały różne instytucje, placówki oświatowe oraz organizacje pozarządowe.

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej z poradnictwa specjalistycznego skorzystały 1163 osoby. Porady dotyczyły głównie problemów związanych z przemocą domową, problemami związanymi z nadużywaniem alkoholu, problemów rodzinnych i małżeńskich oraz konfliktów rodzinnych i sąsiedzkich. Z podobnego poradnictwa można było skorzystać w Punkcie Konsultacyjnym prowadzonym w Miejskim Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych (w Punkcie udzielono 3 003 porad dla 1642 osób).

W Punkcie Konsultacyjnym funkcjonującym w ramach OIK udzielono 225 porad dla 160 osób. Najczęściej były to konsultacje w zakresie terapii uzależnień.

Placówki oświatowe organizowały dla rodziców spotkania ze specjalistami: pedagogami, psychologami oraz logopedami. W przedszkolach dotyczyły one głównie rozwoju mowy i rozwiązywania problemów wychowawczych u dzieci młodszych. Zatrudnieni w placówkach specjaliści na bieżąco wspierali rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Udzielali pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz porad z zakresu pomocy socjalnej, kierowali do różnego rodzaju instytucji pomocowych, interweniowali w sytuacjach kryzysowych w rodzinie przy współpracy MOPS i Sądem Rodzinnym.

Poradnie psychologiczno – pedagogiczne na wniosek rodziców wydały w roku szkolnym 2016/2017 ogółem 509 różnego rodzaju orzeczeń i 1675 opinii. Przeprowadziły szereg konsultacji dotyczących działań profilaktycznych i udzieliły wsparcia rodzinom w modyfikowaniu niewłaściwych zachowań dziecka, skutecznego radzenia sobie z sytuacjami konfliktowymi.

W celu wzmocnienia kompetencji rodzicielskich płockich rodzin stworzono możliwość uczestnictwa w warsztatach wychowawczych oraz grupach wsparcia. Między innymi były prowadzone:

- warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców: „Trudne zachowania”, „Jak rozmawiać z dziećmi”, „Niebezpieczeństwo w sieci”,

- warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców „Szkoła dla Rodziców”,
- grupa wsparcia dla kobiet prowadzona w Ośrodku Interwencji Kryzysowej,
- grupa wsparcia dla rodziców dzieci z autyzmem,
- grupa wsparcia dla rodziców/opiekunów uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy,
- „Mama, Ja i Książka” II edycja – grupa wsparcia dla matek wychowujących małe dzieci.

W 2017 roku kontynuowany był projekt „CENTRUM WSPARCIA RODZIN – PŁOCK DLA RODZINY” dofinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej IX „Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem”, Działanie 9.1 „Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020. Głównym celem projektu było podniesienie poziomu aktywizacji społecznej i zawodowej 50 rodzin pełnych, zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, korzystających ze świadczeń MOPS w Płocku. Rodzina w założeniach projektu miała pracować nad zacieśnieniem swoich więzi, nad poprawą warunków bytowych, nad włączeniem społecznym. Udział całych rodzin w projekcie miał być skuteczną formą przeciwdziałania zachowaniom problemowym i ryzykownym w rodzinie, jest szansą na zdobycie nowych, nieosiągalnych dotąd możliwości zawodowych, a w konsekwencji umożliwia zdobycie zatrudnienia, stwarza rodzinie szansę rozwoju w różnych sferach życia i perspektywę wyjścia z uzależnienia od systemu pomocy społecznej.

Ponadto rodziny zakwalifikowane do udziału w projekcie miały możliwość wzięcia udziału w szeregu warsztatów m.in. Jak planować budżet domowy, Wiem co jem (jak gotować smacznie, zdrowo i niedrogo), Rodzina w obiektywie - warsztaty fotograficzne, Akademia Rodziców – rozwijanie kompetencji rodzicielskich, Rodzinny savoir-vivre przy stole itp.; w terapiach: rodzinnej, logopedycznej, dla małżeństw i par czy metodą Tomatisa; poradnictwie: prawnym, psychologicznym, pedagogicznym, coachingu; w kursach zawodowych. Dzieci miały możliwość uczestnictwa w zajęciach z piłki ręcznej, piłki nożnej, sztuki walki, tańca nowoczesnego, artystyczno-plastycznych. Zapewnione było wsparcie w odrabianiu lekcji oraz korepetycje.

Cel szczegółowy 3: Stwarzanie lepszych warunków dla dobrego stanu zdrowia wszystkich członków rodzin oraz radzenie sobie z niepełnosprawnością lub zaburzeniami rozwojowymi dzieci

W 2017 roku dla dzieci z różnymi rodzajami niepełnosprawności, posiadającymi orzeczenie do kształcenia specjalnego, zorganizowano odpowiednie formy kształcenia. W miejskich przedszkolach utworzono 28 oddziałów integracyjnych i 5 oddziałów specjalnych. Natomiast w szkołach funkcjonowało 41 oddziałów integracyjnych, 3 oddziały specjalne i 2 oddziały terapeutyczne.

W Miejskim Przedszkolu nr 15, Miejskim Przedszkolu nr 33 i Podstawowej Specjalnej nr 24 (wcześniej Zespole Szkół Ogólnokształcących Specjalnych nr 7) objęto wczesnym wspomaganie ogółem 275 dzieci.

Centrum Terapeutyczno – Rehabilitacyjne przy Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym nr 2 oferowało wielokierunkowe wsparcie dla dzieci i młodzieży z różnego rodzaju deficytami. Z pomocy specjalistów w Centrum w roku szkolnym 2016/2017 skorzystało 128 uczniów SOSW nr 2 oraz 107 dzieci z terenu miasta Płocka.

W 2017 roku nie wpłynął żaden wniosek o udzielenie kompleksowego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcie rodzin dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Cel szczegółowy 4: Podnoszenie kompetencji osób działających na rzecz dziecka i rodziny poprzez zapewnienie szkoleń i zapewnienie superwizji osobom pomagającym

Instytucje, organizacje pozarządowe oraz podmioty, zarówno publiczne jak i niepubliczne podejmujące działania na rzecz rodzin, w trosce o jakość świadczonych usług, na bieżąco umożliwiały pracownikom udział w profesjonalnych specjalistycznych szkoleniach podnoszących wiedzę i kompetencje. W 2017 roku osoby realizujące zadania z zakresu wspierania rodziny uczestniczyły między innymi w szkoleniach:

- „Zdrowie psychiczne dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym”,
- „Otoczyć troską. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka”,
- „Depresja i zaburzenia adaptacyjne dzieci i młodzieży – rozpoznawanie, sposoby reagowania i formy wsparcia”,
- „Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży uwikłanych w kryzys okołorozwodowy oraz przeciwdziałanie alienacji rodzinnej”,
- „Szybkie reagowanie w kryzysie. Pomoc psychologiczna – pedagogiczna w sytuacjach trudnych”,
- „Trudny rodzic – jak prawidłowo budować relacje”,
- „Trening umiejętności społecznych dziecka”,
- „Dziecko pewne siebie – jak rozwijać poczucie pewności siebie u dzieci i młodzieży”,
- „Kompetencje wychowawcze w pracy nauczyciela”,
- „Jak rozmawiać z trudnym rodzicem”,
- „Praca terapeutyczna z młodym pacjentem i jego rodziną”,
- „Program Ograniczania Picia”,
- „Tworzenie strategii pracy z rodziną z problemem przemocy w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego”,
- „Przestrzeń dla rodziny” - wsparcie dla profesjonalistów pomocy społecznej pracujących z rodzinami,
- warsztaty wychowawcze „Szkoła dla Rodziców i wychowawców”.

W celu zapobiegania wypaleniu zawodowemu pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej brali udział w szkoleniu „Co robić, żeby chciało się chcieć – profilaktyka wypalenia zawodowego”. Ponadto w celu profesjonalnego rozwoju mieli możliwość korzystania z coachingu.

W Płocku dobrze funkcjonuje wolontariat, który cały czas sukcesywnie się rozwija i zmienia, zarówno w zakresie potrzeb odbiorców usług, jak też postaw oraz motywacji osób gotowych podjąć pracę jako wolontariusz. W 2017 roku w Płockim Wolontariacie aktywnych było 160 wolontariuszy. Wolontariusze najczęściej świadczyli swoje usługi na rzecz rodzin w formie: udzielania korepetycji, udzielania pomocy osobom starszym, niepełnosprawnym, pomocy w organizowaniu imprez na rzecz mieszkańców Płocka.

W 2017 roku Płocki Wolontariat przeprowadził akcje:

- **Projekt „Obiad”** skierowany do samotnych, ubogich seniorów z Płocka. Podopieczni otrzymywali bezpłatne ciepłe posiłki w okresie jesienno – zimowym. Spotkania przy obiedzie stały się dla osób starszych również okazją do rozmowy i nawiązania nowych znajomości. Na zakończenie osoby objęte projektem otrzymały bony na zakupy do apteki oraz prezenty świąteczne.
- **„Pocztą informacji pozytywie inspirujących (PIPI)”** - projekt miał na celu zwiększenie dostępu do dobrych wiadomości wśród mieszkańców Płocka oraz zwyczajne umilenie innym dnia. Projekt promował także ideę wolontariatu i stwarzał okazję do integracji wolontariuszy.
- **Projekt „Słuszny wiek”** był działaniem społecznym skierowanym do płockich seniorów oraz kampanią społeczną zachęcającą do aktywności osoby starsze. W ramach projektu zorganizowano zajęcia pozwalające osobom 65+ na próbowanie nowych aktywności tj. lekcję makijażu i pielęgnacji ciała, naukę tanga argentyńskiego, naukę języka włoskiego, przygotowanie billboardu, zachęcającego seniorów do podejmowania pracy w Płockim Wolontariacie.

- **Akcje sprzedaży Przytulaków** – w ramach współpracy z Płockim Centrum Inicjatyw Społecznych Płocki Wolontariat przeprowadził w Płocku pięć akcji sprzedaży Przytulaków. Były one przeprowadzone w różnych miejscach w Płocku. Podczas akcji sprzedano 200 poduszek, dochód ze sprzedaży przeznaczono na sfinansowanie ciepłych posiłków dla seniorów.
- **„Dobry poniedziałek”** - realizowana akcja miała na celu umilenie poniedziałków mieszkańcom Płocka. W każdy poniedziałkowy poranek na stronie Płockiego Wolontariatu na Facebooku ukazywał się film z życzeniami na początek tygodnia. W nagraniach wzięli udział przedstawiciele różnych grup wiekowych i zawodowych.
- **„Siłownia umysłu”** - projekt skierowany do seniorów, podczas którego mogli oni ćwiczyć swoją pamięć pod okiem wolontariuszy przeszkolonych wcześniej przez psychologa. Był też okazją do odwiedzenia seniorów w ich domach.

Po raz piąty Płocki Wolontariat wspólnie z Rzecznikiem Osób Niepełnosprawnych zorganizował Integracyjny Bal Karnawałowy dla Osób Niepełnosprawnych. W zabawie wzięło udział ponad 130 uczestników.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej również prowadzi wolontariat. W 2017 roku na rzecz klientów MOPS i ich rodzin pracowało 82 wolontariuszy. Poza pomocą w formie bezpłatnych korepetycji, pomocy osobom starszym, niepełnosprawnym i bezrobotnym, pracowali w świetlicach środowiskowych oraz wspierali organizację imprez i realizację projektów społecznych.

Cel szczegółowy 5: Promocja modelu i wartości rodziny jako najlepszego środowiska dla rozwoju i wychowania dzieci

W 2017 roku wszystkie instytucje, organizacje pozarządowe oraz podmioty realizujące cele i zadania Programu podejmowały działania mające na celu promowanie modelu i wartości rodziny jako najlepszego środowiska do rozwoju i wychowania dzieci. Formy podejmowanych działań były różne, począwszy od rodzinnych spotkań, konkursów i festynów dla rodzin, aż po duże, cykliczne imprezy.

W przedszkolach, szkołach, placówkach wsparcia dziennego, filiach Książnicy Płockiej były organizowane obchody świąt okolicznościowych np. Dzień Babci, Dzień Dziadka, Dzień Matki, Dzień Dziecka, Dzień Ojca, rodzinne spotkania z okazji Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia. Obchodzone były również święta patriotyczne. Organizowane były również rodzinne rajdy i zawody sportowe.

Organizacje chrześcijańskie po raz kolejny zorganizowały Orszak Trzech Króli, angażując do udziału płockie rodziny.

Pełnomocnik Prezydenta Miasta Płocka ds. Organizacji Pozarządowych w 2017 roku zorganizowała bądź wspierała następujące wydarzenia:

- VI Marsz dla Życia i Rodziny pod hasłem „Czas na rodzinę”,
- VII Dzień Płockich Inicjatyw Pozarządowych pod hasłem „Nas sportowo jest wesoło”,
- Płockie Targi Seniora 2017.

Ponadto w Płocku tradycyjnie odbyły się imprezy: Piknik Europejski, Noc Muzeów, Jarmark Tumski, Dni Historii Płocka, Wigilia przed Ratuszem. Jak co roku, miasto Płock zaangażowało się również w organizację Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

W 2017 roku wzrosła liczba podejmowanych działań na rzecz seniorów, których celem była wszechstronna ich aktywizacja – jako najstarszych członków rodzin.

Działania takie podejmował Płocki Wolontariat, organizacje pozarządowe oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. MOPS w Płocku w ramach działań na rzecz seniorów zorganizował 36 spotkań, w których średnio uczestniczyło 25 osób. W stałym kontakcie było ponad 90 starszych osób. Uczestniczyli oni w grupach tematycznych: Klubie brydżowym, Klubie muzyczno – artystycznym oraz Klubie krawieckim.

Ponadto zrealizowano projekty socjalne:

- **„Spełniamy marzenia”** - skierowany do grupy 10 osób korzystających z usług opiekuńczych. Projekt realizowany wspólnie z PKPS w Płocku. Celem projektu było zwiększenie aktywności osób starszych i niepełnosprawnych poprzez zwiedzanie miasta „Ciuchcią”, spotkanie integracyjne przy słodkim poczęstunku.
- **„Spotkanie kulturalno – integracyjne dla seniorów”** - skierowany do grupy 10 osób starszych i niepełnosprawnych, które uczestniczyły w spektaklu pt. „Poskromienie złoŹnicy” płockim teatrze Dramatycznym. Projekt realizowany wspólnie z PKPS w Płocku.
- **„Świąteczna paczka dla samotnych 2”** - skierowany do 18 osób, które ze względów zdrowotnych nie opuszczają mieszkania. Osoby te otrzymały w okresie Świąt Bożego Narodzenia paczki żywnościowe i ze słodyczami.
- **„Poezja bliska seniorom”** - projekt przygotowany z okazji Dnia Seniora. Spotkanie odbyło się w Domu Broniewskiego, uczestnicy wysłuchali wierszy poety recytowanych przez aktora Teatru Dramatycznego i akompaniamentem ucznia Państwowej Szkoły Muzycznej, obejrzeli film dokumentalny o Władysławie Broniewskim.
- **„Igła z nitką dla Seniora”** - pracownicy socjalni oraz seniorzy, od lutego 2017 r. cyklicznie raz w tygodniu spotykali się w Klubie Krawieckim i rozwijali swoje zdolności krawieckie. Na tych spotkaniach przygotowane zostały między innymi przedmioty na Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy.
- **„Pomóż sobie jak obronić swoje mienie”** - projekt realizowany we współpracy z OIK oraz Komendą Miejską Policji, skierowany do seniorów mający na celu edukację osób starszych w zakresie bezpieczeństwa i przeciwdziałaniu zagrożeniom. Tematyka wiązała się z wciąż udanymi wyłudzeniami od osób starszych ich oszczędności finansowych znanych jako „metoda na wnuczka”, „na funkcjonariusza CBS”, itp.
- **„Na przekór samotności”** - projekt realizowany jako grupa wsparcia. Skierowany do osób samotnych, które w ramach cotygodniowych spotkań mają możliwość wspólnego spędzania czasu oraz spotkania z ciekawymi ludźmi.

Od stycznia 2017 roku w Płocku funkcjonuje Centrum Aktywności Seniora przy ul. Otolińskiej 6 prowadzone przez Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Okręgowy w Płocku w ramach rozstrzygniętego otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych w zakresie działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym. Centrum Aktywności Seniora proponuje wiele form aktywności dla seniorów, gry i zabawy integracyjne, spotkania taneczne, wycieczki i wyjazdy sanatoryjne.

W budynku przy ul. Otolińskiej 6 mieści się również Dom Dziennego Pobytu dla Osób z Chorobą Alzheimera prowadzony przez Płockie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera, w którym pomoc uzyskują osoby z chorobą alzheimerą oraz chorobami otępiennymi.

W ramach Programu Płocka Karta Seniora w 2017 roku wydano 270 kart. Karta adresowana jest do mieszkańców Płocka, którzy ukończyli 65 rok życia. Płocky seniorzy dzięki posiadaniu karty mogli skorzystać z promocji przygotowanych przez partnerów karty. Karta wydawana będzie w celu zwiększenia aktywności mieszkańców oraz dostępu do usług publicznych, dóbr kultury, imprez sportowych.

W mieście Płocku wiele imprez, festynów, akcji, mityngów było organizowanych wspólnie przez różne instytucje i organizacje. Niestety w tym zadaniu nie była prowadzona statystyka. Z informacji opisowych pozyskanych od realizatorów Programu można założyć, że przynajmniej w przypadku 50% organizowanych imprez współpracowały ze sobą różne podmioty i instytucje.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Płocku
Michał Chyba
Mirosław Chyba

ZASTĘPCA PREZYDENTA
Miasta Płocka
Roman Siemiątkowski
Roman Siemiątkowski

Analiza sytuacji osób pełnoletnich pozostających w rodzinach zastępczych

Osoby pełnoletnie w rodzinach zastępczych nadal mogą w nich pozostawać do ukończenia 25 roku życia, pod warunkiem, że będą się uczyć i rodzina zastępcza wyrazi na to zgodę.

Tabela nr 1. Liczba pełnoletnich osób w rodzinach zastępczych w 2017 roku, którzy w niej pozostali i tych, którzy ją opuścili.

Pełnoletni w rodzinach zastępczych w 2017 roku	Liczba pełnoletnich	%
Osoby, które pozostały w rodzinach zastępczych	29	67,44
Osoby, które opuściły rodziny zastępcze	14	32,56
Łącznie	43	100%

Z analizy powyższej tabeli wynika, że na 43 osoby pełnoletnie 29 osób pozostaje nadal w rodzinach zastępczych, 14 osób usamodzielniało się w 2017 roku. W porównaniu z rokiem ubiegłym w 2017 roku o 10 osób więcej opuściło rodziny zastępcze.

Trzy osoby spośród badanych usamodzielniały się po ukończeniu 18 roku życia, wyprowadziły się z Płocka i korzystają z pomocy pieniężnej z tytułu kontynuowania nauki, są w procesie usamodzielnienia. Jedna osoba zaraz po ukończeniu 18 roku życia usamodzielniała się, mieszka z rodziną zastępczą, korzysta z pomocy na kontynuowanie nauki w wysokości 500 zł miesięcznie, a druga osoba zaraz po ukończeniu 18 lat założyła własną rodzinę. Jeden wychowanek ukończył trzyletnie studia i nie obronił pracy licencjackiej, opuścił rodzinę zastępczą.

Pozostałe osoby po ukończeniu 18 roku życia przez krótki okres czasu pozostawały w rodzinie zastępczej, następnie się usamodzielniały i są w procesie usamodzielnienia, korzystają z pomocy pieniężnej z tytułu kontynuowania nauki. Jedna przestała się uczyć, opuściła rodzinę zastępczą, nie korzysta z pomocy na kontynuowanie nauki, nie zakończyła procesu usamodzielnienia i w każdej chwili może ponownie zgłosić się o pomoc na kontynuowanie nauki.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (tj. Dz. U. z 2017 poz 697 z późn. zm) rodziny zastępcze spokrewnione otrzymują na pełnoletnie osoby świadczenie pieniężne w wysokości 660,00 zł miesięcznie, a rodziny zastępcze niezawodowe 1 000,00 zł miesięcznie.

Wychowankowie opuszczający, czy to rodzinę zastępczą spokrewnioną, czy niezawodową, zgodnie z obowiązującymi przepisami mają możliwość otrzymywania pomocy na kontynuowanie nauki w wysokości 500,00 zł miesięcznie do 25 roku życia, pod warunkiem, że będą się uczyli.

Należy zaznaczyć, że pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnionej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

- 3 lat – w przypadku osoby usamodzielnionej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną;
- 1 roku – w przypadku osoby usamodzielnionej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Tabela nr 2. Liczba pełnoletnich osób w rodzinach zastępczych w 2017 roku i rodzaj szkoły do której uczęszczali.

Rodzaj rodziny zastępczej	Studenci	Licealiści	Pełnoletni w technikum	Wychowankowie w szkołach policealnych	Pełnoletni w szkołach zawodowych
spokrewniona	5	5	8	3	1
niezawodowa	1	-	3	1	1
zawodowa	-	-	1	-	-
Łącznie osób:	6	5	12	4	2

Jak wynika z tabeli nr 2, na 29 osób, które pozostają w rodzinach zastępczych, 6 osób studiuje, 5 osób uczy się w liceum, 12 osób kontynuuje naukę w technikum, a 2 osoby uczą się w szkole zawodowej.

Najwięcej osób uczy się w technikum i na studiach, co pozytywnie świadczy o pełnoletnich wychowankach pozostających w rodzinach zastępczych. Są świadomi, że zdobycie odpowiedniego wykształcenia daje im większą możliwość w znalezieniu pracy, założeniu własnej rodziny i lepszym funkcjonowaniu społecznym.

Podsumowanie

Obowiązująca obecnie ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej daje możliwość pozostania osobom pełnoletnim w rodzinach zastępczych do ukończenia przez nich 25 roku życia pod warunkiem, że będą się uczyć i rodzina zastępcza wyrazi na to zgodę. Wielu wychowanków z tego korzysta i pozostaje w rodzinach zastępczych. Należy podkreślić, że w 2017 roku w porównaniu do 2016 roku o 10 osób więcej usamodzielniało się opuszczając rodziny zastępcze i rozpoczynając samodzielne życie.

Przygotowała: Beata Sirojć
Dział Pieczy Rodzinnej i Instytucjonalnej
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku

Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Płocku

Cyber
Mirosław Chyba

ZASTĘPCA PREZYDENTA
Miasta Płocka

Roman Siemiątkowski

**Analiza wykształcenia wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej objętych
przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku
procesem usamodzielnienia w 2017 roku**

Młodzi ludzie dość późno decydują się na pełne usamodzielnienie i założenie własnej rodziny. Zjawisko to zauważamy również w formach rodzinnej pieczy zastępczej, którą wychowankowie opuszczają coraz później. Wiele młodych osób korzysta z prawa pozostania w rodzinie zastępczej do ukończenia 25 roku życia, tłumacząc swoją decyzję brakiem miejsca do zamieszkania, brakiem pracy, czy wyższymi świadczeniami finansowymi. Sytuacja ta powoduje stopniowe zmniejszanie się liczby pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych objętych procesem usamodzielnienia i korzystających z przysługującego im z tego tytułu wsparcia.

W 2015 roku z pomocy finansowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku skorzystało łącznie 71 wychowanków opuszczających rodziny zastępcze (w tym 69 kontynuujących naukę), w roku 2016 było to 60 osób (w tym 57 kontynuujących naukę), a w roku 2017 to grupa 57 osób (w tym 53 kontynuujących naukę). Młodzież opuszczająca rodziny zastępcze otrzymywała, w zależności od indywidualnych potrzeb, wsparcie w postaci: pracy socjalnej, pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie, pomocy na zagospodarowanie, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz pomocy w podjęciu zatrudnienia.

Najbardziej rozpowszechnioną wśród wychowanków formą wsparcia, podobnie do lat ubiegłych, było świadczenie na kontynuowanie nauki. W 2017 roku z pomocy tej skorzystały 53 osoby realizujące proces kształcenia. Wypłacono im świadczenia na łączną kwotę 232.842 zł. Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku 8 osobom udzielił pomocy na usamodzielnienie na łączną kwotę 29.670 zł, a 9 osobom pomocy na zagospodarowanie na łączną kwotę 13.500 zł. Dokładniej sytuację tę obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 1. Pomoc finansowa wypłacona w 2017 roku przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych.

Rodzaj świadczenia	Liczba wychowanków objętych pomocą	Poniesione wydatki
pomoc na usamodzielnienie	8 osób	29.670 zł
pomoc na zagospodarowanie	9 osób	13.500 zł
pomoc na kontynuowanie nauki	53 osoby	232.842 zł
		Łącznie: 276.012 zł

Zaznaczyć należy, iż system pomocy osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze nadal funkcjonuje w oparciu o dwie różne ustawy (ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej i ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej), przez co jest niespójny. Prowadzi do nierównego traktowania poszczególnych grup wychowanków, głównie ze względu na różnicowanie wysokości świadczeń z uwagi na okres przebywania i rodzaj pieczy zastępczej.

Wszyscy uczący się wychowankowie mają prawo do korzystania z pomocy na kontynuowanie nauki bez względu na posiadane przez nich dochody (z wyjątkiem pomocy na usamodzielnienie i na zagospodarowanie, gdzie nadal obowiązuje kryterium dochodowe). Dzięki temu, młode, uczące się osoby, chętniej dążą do poprawy swojej sytuacji finansowej poprzez ustalanie uprawnień do przysługujących im świadczeń, czy podejmowanie zatrudnienia bez obaw o utratę źródła dochodu w postaci pomocy na kontynuowanie nauki. Wykazują się też większą aktywnością zawodową. W 2017 roku pracą zarobkową trudniło się aż 26 osób spośród badanej grupy. Świadczyły one pracę w ramach różnego rodzaju umów, decydowały się także na staże zawodowe. Wychowankowie, pozostając w procesie kształcenia, realizowali kolejne jego etapy, podnosząc swoje umiejętności i pogłębiając wiedzę, a jednocześnie zdobywając doświadczenie zawodowe. Tym samym wzrosła ich atrakcyjność na rynku pracy i szansa na zdobycie w przyszłości zatrudnienia zgodnego z posiadanymi kwalifikacjami i aspiracjami.

Na postawę prezentowaną przez osoby usamodzielniane z całą pewnością miały wpływ obowiązujące zapisy prawne, umożliwiające im korzystanie z comiesięcznej pomocy na kontynuowanie nauki bez względu na posiadane dochody, ale także pracownicy Ośrodka, którzy skuteczniej motywowali wychowanków do podejmowania działań mających na celu poprawę ich sytuacji finansowej poprzez podjęcie zatrudnienia, ale również przez ubieganie się o stypendia czy wnioskowanie o podwyższenie alimentów.

Jak już wcześniej wspomniano, w 2017 roku 53 wychowanków rodzin zastępczych kontynuowało naukę na różnych poziomach kształcenia i korzystało z przysługującej im z tego tytułu pomocy pieniężnej, wypłacanej przez tut. Ośrodek. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w tabeli nr 2.

Tabela nr 2. Liczba wychowanków rodzin zastępczych, kontynuujących w 2017 roku na różnym poziomie proces kształcenia, korzystających z pomocy na kontynuowanie nauki wypłacanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku.

Rodzaj szkoły	Liczba wychowanków	%
szkoła wyższa	21	39,62
szkoła policealna	17	32,08
szkoła średnia (liceum, technikum)	13	24,53
zasadnicza szkoła zawodowa	2	3,77
gimnazjum	-	-
przyuczenie do zawodu	-	-
Łącznie	53	100

W 2017 roku najbardziej liczna grupa wychowanków kontynuowała naukę na studiach wyższych - 21 osób (39,62%) oraz w szkołach policealnych – 17 osób (32,08%). Oni już we wcześniejszych latach planowali zdobywanie kolejnych szczebli edukacji i realizują swoje zamierzenia. Niektóre osoby posiadające już wykształcenie wyższe, podjęły dalszą naukę na studiach podyplomowych bądź w szkole policealnej w celu uzyskania dodatkowych kwalifikacji zawodowych w innym kierunku, poprawiając tym samym swoją sytuację na rynku pracy.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku dokładają starań, by zmotywować młode osoby, zwłaszcza te z niskim poziomem wiedzy i z ograniczonymi zdolnościami, do podejmowania nauki zgodnie z indywidualnymi możliwościami intelektualnymi, w szkołach lub na kursach dających faktyczne przygotowanie do podjęcia pracy zarobkowej. Jednakże

działania te nie przynoszą rezultatów. Spośród badanych w szkole zawodowej uczyły się zaledwie 2 osoby (3,77%) planujące zdobycie zawodu, podjęcie pracy zarobkowej i deklarujące chęć nauki na kolejnych szczeblach w systemie zaocznym. Żaden z wychowanków nie uczęszczał na kursy przygotowujące do zawodu.

Nadal dość liczna grupa osób opuszczających rodziny zastępcze kontynuowała naukę w szkołach średnich – 24,53%. Po terminowo ukończonym gimnazjum czy szkole zawodowej podjęli oni naukę w liceum lub technikum. Większość z tych osób planuje dalszą edukację na studiach wyższych lub w szkołach policealnych, traktując liceum jako etap przejściowy. Jednak dość liczna grupa wychowanków również decyduje się na naukę w liceum, a nie w szkole zawodowej czy na kursie, gdyż wymaga to od nich mniejszego zaangażowania i nakładu pracy niż w dziennej szkole zawodowej czy technikum, gdzie dodatkowe obciążenie stanowią przedmioty zawodowe i obowiązkowa obecność na zajęciach.

Pracownicy Ośrodka dokładają starań, aby ograniczyć proceder nadużyć polegających na pozornym kształceniu się jedynie w celu uzyskania świadczenia finansowego. Uświadamiają młode osoby, że z wykształceniem gimnazjalnym i odpowiednim przygotowaniem zawodowym mają większe szanse na podjęcie zatrudnienia, niż posiadając wyłącznie świadectwo ukończenia liceum ogólnokształcącego, często bez egzaminu maturalnego. Kontrolują też frekwencję słuchaczy na zajęciach szkolnych, co w skrajnych przypadkach kończy się odmową wypłaty pomocy na kontynuowanie nauki.

W 2017 roku Ośrodek pomocą finansową obejmował w sumie 57 osób, spośród których 53 korzystało z pomocy na kontynuowanie nauki, a 4 wyłącznie z pomocy na usamodzielnienie lub na zagospodarowanie. Zaznaczyć należy, że 15 wychowanków pozostających w procesie usamodzielnienia nie korzystało ze wsparcia tut. Ośrodka. Ich sytuacja nie była na bieżąco monitorowana, ale znany jest ogólny zarys ich poczynañ. Wszyscy przerwali naukę. Część z nich podjęła zatrudnienie w kraju, część w tym celu wyjechała za granicę. Pozostali nie angażują się w proces wkraczania w dorosłość, pozostając nadal na pełnym utrzymaniu byłych rodziców zastępczych. Ich proces usamodzielnienia nie został zamknięty, co umożliwia im korzystanie z różnych form pomocy, po zmodyfikowaniu programu usamodzielnienia do czasu ukończenia 25 roku życia.

W 2017 roku proces usamodzielnienia zamknęło 12 wychowanków pochodzących z rodzin zastępczych. Spośród nich 5 ukończyło naukę, zdobywając wykształcenie: zawodowe (1 osoba), średnie (1 osoba) oraz wyższe (3 osoby). Pozostałych 7 usamodzielnionych pozostało w procesie edukacji: 6 osób na studiach uzupełniających, a 1 w szkole policealnej.

Analiza zgromadzonych danych dowodzi, że wychowankowie wykazują się coraz większą świadomością, że zdobyte wykształcenie to dla nich szansa na lepszą przyszłość. Czują się odpowiedzialni za swoje życie i podejmowane decyzje. Nad odpowiednią postawą wychowanków wciąż czuwają rodzice zastępczy, pracownicy tut. Ośrodka, a przede wszystkim opiekunowie procesu usamodzielnienia, którzy właściwie wypełniając swoje obowiązki, mogą być dużym wsparciem dla młodego człowieka u progu dorosłości.

Przygotowała: Magdalena Chojnacka
Dział Pieczy Rodzinnej i Instytucjonalnej
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku

ZASTĘPCA PREZYDENTA
Miasta Płocka
Roman Siemiątkowski

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
Mirosław Chyba

Analiza dotycząca wychowanków placówek objętych procesem usamodzielnienia w roku 2017

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku obejmuje pomocą pełnoletnich wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i zakłady poprawcze, która ma na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem.

Pomoc pieniężna udzielana jest z tytułu kontynuowania nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie. Wychowankowie mogą również skorzystać ze wsparcia polegającego na umożliwieniu im zamieszkania w mieszkaniu chronionym. Podstawowym warunkiem uzyskania pomocy jest realizacja przez osobę usamodzielnianą zatwierdzonego przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku indywidualnego programu usamodzielnienia. Przede wszystkim zawarte w nim są zadania do realizacji przez wychowanka oraz jego droga kontynuowania nauki na kolejnych etapach kształcenia.

Poniższa analiza przedstawia, w jaki sposób kształtuje się realizacja procesu usamodzielnienia przez wychowanków w roku 2017.

Tabela nr 1. Liczba wychowanków objętych pomocą z tytułu kontynuowania nauki przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku, pobierających naukę na różnym poziomie kształcenia w roku 2017.

Rodzaj szkoły	Liczba wychowanków z placówek w 2017 roku	%
gimnazjum	2	7,14
zasadnicza szkoła zawodowa	1	3,57
szkoła średnia (liceum, technikum)	14	50,00
studium policealne	10	35,72
szkoła wyższa	1	3,57
Łącznie	28	100

Z danych zawartych w tabeli nr 1 wynika, że w 2017 roku łącznie 28 wychowanków z placówek korzystało z pomocy pieniężnej z tytułu kontynuowania nauki. Najczęściej były to osoby, które w procesie pozostają od kilku lat, kolejno przechodząc etapy kształcenia.

Największą liczbę stanowili uczniowie szkół średnich, bo aż 50%. Liczną grupą byli również uczniowie szkół policealnych - ponad 36%. Są to osoby, które ukończyły szkoły średnie – najczęściej licea ogólnokształcące i podjęły dalszą naukę celem zdobycia zawodu. Daje to dobre rokowania na przyszłość i może świadczyć o pozytywnej motywacji wychowanków do nauki. Porównywalną liczbę stanowili uczniowie gimnazjów i zasadniczych szkół zawodowych. W 2017 roku jeden usamodzielniany rozpoczął naukę w szkole wyższej.

W 2017 roku 9 wychowanków kontynuujących naukę wykazywało dochody z pracy zarobkowej, głównie pracy dorywczej lub na umowę zlecenie. Jeden wychowanek posiadał stałe zatrudnienie na umowę o pracę na czas nieokreślony.

W 2017 roku 6 osób skorzystało z pomocy jednorazowej na usamodzielnienie, 5 osób tym samym kończąc proces usamodzielnienia, w tym 4 osoby nie pobierały świadczeń z tytułu kontynuowania nauki. Wystąpiły o pomoc jednorazową zaraz po opuszczeniu placówki, nie będąc w procesie kształcenia.

Trzy osoby z usamodzielnianych otrzymały z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku pomoc na zagospodarowanie, w tym dwie nie pobierające świadczeń z tytułu kontynuowania nauki.

Tabela nr 2. Podział wychowanków objętych procesem usamodzielnienia w 2017 roku, ze względu na miejsce zamieszkania.

WYCHOWANKOWIE PLACÓWKI - ROK SPRAWOZDAWCZY 2017			
Liczba osób zamieszkujących z rodziną biologiczną	%	Liczba osób zamieszkujących samodzielnie	%
10	29,41	24	70,59

Po opuszczeniu placówki podopieczni rozpoczynają nową drogę życiową. Pobyt w placówce jest momentem przygotowania wychowanka do pełnienia różnych samodzielnych ról społecznych, najlepiej w naturalnym środowisku, z którego pochodzą, a jeśli nawet poza nim – to w ścisłej relacji do niego, z odbudowanymi więziami społecznymi pozwalającymi na uzyskanie w nim oparcia społecznego.

Niestety wychowankowie nie mają wsparcia w swoich rodzinach macierzystych, często relacje są trudne. Z analizy danych zawartych w tabeli nr 2 wynika, że wychowankowie, którzy byli objęci procesem usamodzielnienia zdecydowanie częściej decydowali się na rozpoczęcie samodzielnego życia, niż na zamieszkiwanie z rodziną biologiczną.

Należy zauważyć, że większość osób, które nie zamieszkały z rodziną biologiczną założyło rodziny własne. Spośród nich, wszyscy tworzą jednak związki nieformalne. Niektórzy wychowankowie mają już po troje dzieci. Są to najczęściej osoby, które opuściły placówkę opiekuńczo-wychowawczą. Kilku wychowanków posiada własne mieszkania, pozostali musieli wynajmować stancję. Dwoje wychowanków w 2017 roku korzystało z możliwości zamieszkiwania w mieszkaniu chronionym.

Tabela nr 3. Podział wychowanków objętych w 2017 roku pomocą z tytułu kontynuowania nauki, na usamodzielnienie, na zagospodarowanie lub umożliwienia zamieszkiwania w mieszkaniu chronionym ze względu na typ opuszczanej placówki.

Wychowankowie Ośrodka Opiekuńczo-Wychowawczego	Wychowankowie Rodzinnych Domów Dziecka	Wychowankowie Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych
24	3	7

łącznie na pomoc z tytułu kontynuowania nauki w 2017 roku wydano 110 047 zł, na pomoc jednorazową na usamodzielnienie 47 040 zł, natomiast na pomoc na zagospodarowanie 7 269 zł.

Start w dorosłe życie jest poważnym wyzwaniem dla każdego młodego człowieka, a szczególnie trudne staje się dla osoby obciążonej bagażem życiowych doświadczeń. W przypadku wychowanków placówek, proces usamodzielnienia wymaga nie tylko umiejętności radzenia sobie z codziennymi problemami, ograniczonymi finansami, czy też kłopotami mieszkaniowo – socjalnymi, ale także odbudowania własnej wartości oraz przyswojenia właściwych wzorców funkcjonowania rodziny.

Podsumowując analizę należy zauważyć, że zadowalająca jest liczba wychowanków placówek kontynuujących naukę. Jedynie cztery osoby, które opuściły placówkę w 2017 roku zakończyły proces usamodzielnienia, nie pobierając świadczeń z tytułu kontynuowania nauki. Liczna grupa wychowanków uczy się w szkołach policealnych. Na uwagę zasługuje fakt, iż wielu z kontynuujących naukę to osoby, które opuściły młodzieżowe ośrodki wychowawcze. Wychowankowie coraz częściej doceniają potrzebę kształcenia się. W 2017 roku 9 wychowanków jednocześnie kontynuowało naukę i pracowało zawodowo. W związku z powyższym można domniemywać, że wychowankowie przejawiają coraz większą dojrzałość emocjonalną. Osiągają sukcesy w obszarze nauki przechodząc przez kolejne etapy kształcenia, co podwyższa ich samoocenę.

Przygotowała: Monika Dzierżawska
Dział Pieczy Rodzinnej i Instytucjonalnej
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Płocku
Chyba
Mirosław Chyba

Zbiornicze zestawienie wydatków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poniesionych w 2017 roku

Nazwa zadania/jednostki organizacyjnej	Wydatki w 2017 roku (w zł)
Wspieranie rodziny – zadanie własne gminy	
Asystenci rodziny w tym:	259 685,75
• środki własne budżetu m. Płocka • dotacja celowa z budżetu Państwa	137 885,75 121 800,00
Placówki wsparcia dziennego w tym:	2 643 402,98
• świetlice środowiskowe prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej • świetlice miejskie prowadzone przez organizacje pozarządowe • Kluby Profilaktyki Środowiskowe i placówka podwórkowa prowadzone przez organizacje pozarządowe (finansowane ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)	911 065,74 758 000,00 974 337,24
Razem wspieranie rodziny	2 903 088,73
Piecza zastępcza – zadanie własne powiatu	
Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej w tym:	897 260,64
Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w tym:	320 129,37
• środki własne budżetu m. Płocka • dotacja celowa z budżetu Państwa	179 222,70 140 906,67
Rodziny zastępcze – wynagrodzenia i świadczenia na dzieci w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Płocka	2 040 976,00
Rodziny zastępcze - dodatek wychowawczy 500+ łącznie z kosztami obsługi (środki z budżetu Państwa)	916 617,00

Rodziny zastępcze – wynagrodzenia i świadczenia na dzieci z Płocka umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów	284 582,74
Usamodzielnienie wychowanków opuszczających rodziny zastępcze	276 012,00
Usamodzielnienie wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze	164 356,00
Dzieci urodzone w Płocku i umieszczone przez Sąd w zakładach opiekuńczo-leczniczych, pielęgnacyjno-opiekuńczych i rehabilitacyjno-leczniczych	64 541,08
Dzieci z Płocka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów	105 318,14
Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy	3 059 241,37
Rodzinny Dom Dziecka Nr 1	292 657,81
Rodzinny Dom Dziecka Nr 2	304 572,38
Rodzinny Dom Dziecka Nr 3	311 043,75
Rodzinny Dom Dziecka Nr 4	277 427,02
Razem piecza zastępcza	8 994 605,93
Łączne wydatki na zadania gminy i powiatu określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	11 897 694,66

ZASTĘPCA PREZYDENTA

Miasta Płocka

Roman Siemiąkowski

DYREKTOR

Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Płocku

Mirosław Chyba

DYREKTOR

Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej

mgr Anna Dorkowska

DYREKTOR

Wydziału Zatrwań i Spraw Społecznych

Agnieszka Busz